

ŠKODA AUTO VYSOKÁ ŠKOLA, O.P.S.

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: 6208R163 Podniková ekonomika a finanční management

Zásada opatrnosti v účetnictví obchodních korporací

Jana KLÍMOVÁ

Vedoucí práce: doc. Ing. Jiřina Bokšová, Ph.D.

Tento list vyjměte a nahradte zadáním bakalářské práce

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury pod odborným vedením vedoucího práce.

Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná a v práci jsem neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Mladé Boleslavi dne 25. 4. 2016

Děkuji doc. Ing. Jiřině Bokšové, Ph. D. za odborné vedení bakalářské práce, poskytování rad a ochotu a čas, který mi věnovala během konzultací. Ráda bych také poděkovala mé rodině, která mě po celou dobu mého studia velice podporovala.

Obsah

Úvod.....	8
1 Předpoklady a zásady při sestavení účetní závěrky	10
2 Zásada opatrnosti	14
3 Nástroje zásady opatrnosti	15
3.1 Rezervy	15
3.1.1 Tvorba a čerpání rezerv.....	15
3.1.2 Zákonné rezervy	17
3.1.3 Účetní rezervy.....	18
3.2 Opravné položky	19
3.2.1 Tvorba a čerpání opravných položek.....	20
3.2.2 Zákonné a účetní opravné položky	20
3.2.3 Opravné položky k DHM a DNM.....	21
3.2.4 Opravné položky k zásobám	22
3.2.5 Opravné položky k pohledávkám.....	22
3.2.6 Opravné položky k finančnímu majetku	23
3.3 Odpisy aktiv.....	23
3.3.1 Odpis pohledávky	23
3.3.2 Opisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku.....	24
4 Kreativní účetnictví	28
5 Dodržování zásady opatrnosti obchodními korporacemi	30
5.1 Vykazování rezerv.....	30
5.1.1 Nejčastěji využívané rezervy	30
5.1.2 Využívání zákonné rezervy na opravy hmotného majetku.....	32
5.1.3 Další využívané rezervy.....	33
5.1.4 Firmy nevykazující rezervy	34
5.1.5 Využití jiného nástroje popsaného obchodními korporacemi.....	35
5.2 Vykazování opravných položek.....	35
5.2.1 Opravné položky k pohledávkám.....	36
5.2.2 Opravné položky k zásobám	38
5.2.3 Opravné položky k finančnímu majetku, DHM a DNM.....	38
5.3 Vykazování odpisů aktiv.....	39
5.3.1 Odpis pohledávek	39

5.3.2 Odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku.....	39
5.4 Výrazné projevy na HV.....	40
Závěr	42
Seznam literatury	44
Seznam obrázků a tabulek.....	46
Seznam příloh	47

Seznam použitých zkratek a symbolů

HV	Hospodářský výsledek
OP	Opravná položka
DM	Dlouhodobý majetek
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DNM	Dlouhodobý nehmotný majetek
ČR	Česká republika
Kč	Koruna česká
tis.	Tisíc

Úvod

Účetní informační systém je založen v první řadě na metodických prvcích, určujících, jakým způsobem má účetní jednotka zaznamenávat veškeré své hospodářské transakce do účetnictví. Za druhé stojí na předpokladech a zásadách, důležitých pro vymezení pravidel, na jejichž dodržování by se mělo dbát při vykazování účetních informací. Práce se zaměřuje na zásadu opatrnosti a její projevy v účetních výkazech obchodních korporací v České republice.

Zásada opatrnosti může hrát v účetnictví podniků významnou roli. S podnikáním je spojena určitá míra nejistoty, a proto by měly být účetní jednotky při vykazování hospodářského výsledku opatrné.

Cílem práce je popsat fungování zásady opatrnosti v účetnictví a zanalyzovat dodržování zásady opatrnosti na zkoumaném vzorku obchodních korporací. Snahou je zjistit, zda společnosti využívají nástrojů zásady opatrnosti pro zachycení věrného a poctivého obrazu své finanční situace.

K dosažení cíle práce byly stanoveny hypotézy: Minimálně 80 % obchodních korporací tvoří rezervy na možná rizika a ztráty; Minimálně 95 % obchodních korporací používá k vykazování svých aktiv opravné položky; Alespoň 5 % společností využívá nově zavedenou metodu komponentního odpisování.

Teoretická část práce je zpracována metodou řízeného kompilátu. Obsahuje popis základních předpokladů a zásad v účetnictví a následně výklad zásady opatrnosti v souvislosti s českou legislativou. Je zde vysvětlena vlastní podstata zásady opatrnosti a objasněno, proč by ji měly podniky brát na vědomí. Další kapitola této teoretické části práce je věnována samotným nástrojům prosazování zásady opatrnosti v účetnictví. Každá podkapitola se zabývá jedním z nástrojů prosazování zásady opatrnosti, a to rezervami, opravnými položkami a odpisy aktiv.

Praktická část práce je zpracována metodou detailní analýzy účetních závěrek padesáti obchodních korporací. U společností je zkoumáno jejich využívání nástrojů zásady opatrnosti, a jaký vliv to má na jejich hospodářský výsledek.

Práce vychází z této odborné literatury Účetní výkazy pod lupou I, Bokšová J.,
Základy účetnictví, Dvořáková D., Abeceda účetních znalostí pro každého,
Kovanicová D. a ze zákonných a účetních předpisů platných do 31. 12. 2015.

1 Předpoklady a zásady při sestavení účetní závěrky

Věrné a poctivé zobrazení skutečnosti

Základní princip této zásady tkví ve věrném a poctivém zobrazování majetkové a finanční situace podniku. Účelem jejího dodržování je podání přehledu o reálném stavu společnosti uživatelům účetních výkazů. Pokud by byla v rozporu s jinou účetní zásadou, pak se přistupuje k této zásadě jako k nadřazené a má přednost před ostatními.

Zásada účetní jednotky

Účetní jednotka musí být přesně vymezena ekonomickým celkem. Veškeré účetní případy, které se k ekonomickému celku vztahují, se zaznamenávají do účetnictví a počítá se z nich výsledek hospodaření.

Zásada oceňování peněžní jednotkou

Tato zásada stanovuje peníze jako měrnou jednotku, ve které se evidují v účetnictví veškerá aktiva a pasiva účetní jednotky. Na základě toho se mohou sčítat jejich hodnoty a provádět analýza finančního stavu podniku.

Zásada neomezené doby trvání účetní jednotky

Při sestavování účetních výkazů se aktiva a pasiva oceňují s ohledem na předpoklad, že účetní jednotka bude do budoucna dále provozovat svoji činnost. Například hodnota majetku klesá postupně, odepisuje se během několika let, tvoří se rezervy na budoucí výdaje. V případě, že není splněn předpoklad doby trvání účetní jednotky, firma předpokládá, že v příštích dvanácti měsících bude přistupovat k likvidaci, hodnoty majetku se mění na hodnoty ve výši předpokládané prodejní ceny.

Zásada periodicity zjišťování HV a finanční situace účetní jednotky

Řádná účetní závěrka se zpracovává pravidelně vždy na konci takzvaného účetního období. Účetní období představuje 12 měsíců po sobě jdoucích.

Stálost účetních metod

Účetní jednotka by si měla zvolit jednu účetní metodu, kterou bude používat a neměnit jak během účetního období, tak i mezi obdobími. Změnit metodu oceňování nebo odepisování majetku či jinou by bylo vhodné pouze v případě významu pro věrnější zachycení v účetnictví.

Oceňování v historických cenách

„Tato zásada upřednostňuje oceňování na bázi historických cen.“ (Kovanicová, 2007, str. 127). Historická cena představuje pro vytvořené aktivum skutečně vynaložené vlastní náklady nebo pro nakoupené aktivum náklady na pořízení (pořizovací cenu). Liší-li se hodnota historické ceny od hodnoty očekávaného užitku z aktiva, a v porovnání je hodnota historické ceny vyšší, vykáže se k rozvahovému dni aktivum v té nižší hodnotě. V opačném případě, kdyby byla nižší hodnota historické ceny, se hodnota aktiva nezvyšuje. Oceňování historickými náklady však neznamená jediný oceňovací model, který by v účetnictví existoval.

Akruální princip

Jedná se o princip přiřazování účetních případů k tomu období, ke kterému věcně a časově náleží. Hospodářské transakce je nutné zaúčtovat ve chvíli, kdy nastanou i v případě, že peníze nebyly ještě vydány či přijaty. Výkonnost podniku za dané období se lépe posuzuje, pokud jsou známy veškeré jeho výkony a události v něm uskutečněné.

Princip přiřazování nákladů k výnosům

Při vykazování nákladů a výnosů ve správném období je důležité také k příslušným výnosům přiřazovat odpovídající náklady. Aby byl hospodářský výsledek řádně vypočten, musí být náklady vynaložené za účelem dosahování výnosů vykazovány v tom účetním období, kdy jsou realizovány výnosy. U výrobního podniku vstupují náklady na vlastní výrobu do hodnot samotných hotových nebo nedokončených výrobků a v případě, že nedojde k jejich realizaci, jsou vykázány v rozvaze. Ve výsledku hospodaření se promítnou až v období, kdy jsou výrobky prodány. K těmto vstupům náleží náklady na spotřebu energií, materiálu a různých surovin, lidské práce ve výrobě, odpisy výrobního zařízení a jiné. Vznikají však i náklady související s provozem podniku, které nelze přiřazovat k jednotlivým výkonům, a proto ovlivňují HV v tom období, kdy nastanou. Jsou jimi náklady na správu a odbyt, kam mohou patřit například mzdy ostatních nevýrobních zaměstnanců, spotřeba materiálu a energie v jiných oddělení než ve výrobě, náklady na administrativu a řízení podniku. (Bokšová, 2013).

Zásada vymezení okamžiku realizace

Dle této zásady je vymezován okamžik, který platí pro uznání výnosu a tím je okamžik realizace. Výnos je uznán v momentě provedení výkonu, kdy jsou výrobky nebo zboží prodány, služba je poskytnuta, a vzniká nárok na jeho úhradu. Aby byl výnos zachycen, záleží výhradně na realizovaném plnění, a ne na uhrazení ze strany odběratele. Ten totiž dává jako protihodnotu příslib na zaplacení daného plnění k budoucímu termínu. (Bokšová, 2013).

Věcná (materiální) zásada

Tato zásada říká, aby se uživatelům účetních výkazů předkládaly jen informace podstatné a pro ně významné. To znamená, že drobné nákupy se účtují rovnou do nákladů. Například není důležité evidovat přesnou spotřebu drobného kancelářského materiálu, zjišťování jeho zůstatku by bylo i zbytečně nákladné, a proto se jeho pořízení vykáže v nákladech, i když se ještě ani nepoužil.

Přednost obsahu před formou

Při zaznamenávání hospodářských transakcí je nejdůležitějším hlediskem ekonomická podstata, nikoliv právní forma. V praxi to představuje, že pro vykázání aktiva v rozvaze je zásadní to, jestli ho účetní jednotka používá ke své podnikatelské činnosti, a ne jestli je dle právní povahy v jejím vlastnictví. V českém účetnictví však není tato zásada vždy dodržována například u pořízení aktiv finančním leasingem.

Zásada bilanční kontinuity

„Konečné stavy běžného účetního období se stávají počátečními stavy následujícího účetního období.“ (Bokšová, 2013, str. 192).

Zásada objektivit y účetních informací

Objektivitou účetních informací se míní, že veškeré údaje uvedené v účetnictví musejí být prokazatelné účetním dokladem.

Zásada zachování podnikové podstaty (zásada zachování kapitálu)

„Podniková podstata podniku je v účetnictví měřena velikostí vlastního kapitálu.“ (Bokšová, 2013, str. 193). Vlastníci společnosti sledují, zda je dosahováno zisku, jímž by byl navyšován vlastní kapitál. Jelikož by se změnila i velikost jejich podílu na majetku společnosti, která se odvozuje právě od výše vlastního kapitálu. Je pro ně podstatná informace o uchování výše vlastního kapitálu k rozvahovému dni,

případně o jakou částku byl navýšen nebo poklesl. O to se zajímají ale i jiní uživatelé, ne jenom vlastníci.

„Z uvedeného vyplývá, že významným úkolem podnikatelské politiky je usilovat o uchování vlastního kapitálu (pochoitelně za předpokladu trvání podniku i v dohledné budoucnosti), a že jedním ze základních úkolů účetnictví je tuto okolnost spolehlivě zjišťovat.“ (Kovanicová, 2004, str. 192).

Zásada stálé kupní síly peněžní jednotky

Dle této zásady se předpokládá, že kupní síla peněžní jednotky se nemění, a tedy nedochází k inflaci, i když je to nereálné. Aktiva jsou v rozvaze vykazována v historických cenách a jen v případě vysoké míry inflace se jejich hodnoty přepočítávají prostřednictvím tzv. inflačních koeficientů, což se samozřejmě vnímá jako porušování této zásady.

Zásada opatrnosti

V účetnictví jsou uznávány výnosy jen ty uskutečněné, naopak náklady se zachycují i ty předpokládané, aby byla zaznamenána možná rizika a ztráty, jež sice ještě nenastaly, ale nastat mohou.

2 Zásada opatrnosti

Smyslem zásady opatrnosti je, aby sestavená účetní závěrka předkládala jejím uživatelům co nejpoctivější a nejvěrnější obraz o firmě a byly jim podány tak co nejvíc pravdivé a faktické informace o její finanční situaci. Proto dává přednost snaze hospodářský výsledek spíše podhodnocovat. Na zásadu opatrnosti má podnik dbát při sestavování rozvahy a výkazu zisku a ztráty ve smyslu, aby se položky aktiv a výnosů nenadhodnocovaly a naopak položky závazků a nákladů nepodhodnocovaly. Ve výsledovce by se měly projevit ztráty, které by mohly být důsledkem události nastalé v běžném účetním období, i přesto že se jejich dopady mohou objevit až v obdobích následujících a jejich přesnou výši nelze v dané chvíli vyčíslit. V úvahu by se měla brát rizika, ke kterým nemusí dojít, ale mohou se předpokládat a odhadovat jako třeba na základě zkušeností z minulých let. Kdežto u výnosů se musí dávat pozor na to, aby se účtovalo jen o těch, jež se v daném období skutečně dosáhlo.

Kdyby se do účetní závěrky nezahrnuly možné ztráty a rizika, celkový pohled na podnik by mohl vyznívat příliš optimistický, než by ve skutečnosti mohl být. Uživatel účetního výkazu by nemusel být tak uvědomen na to, jaké vypořádání závazků nebo ztráty na majetku může podnik v budoucnu očekávat vycházejících z běžného účetního období. Uživateli by nebyla podána informace o možných rizicích, se kterými by se mohl podnik v příštím období potýkat, a netušil by, v jaké finanční situaci by se mohl podnik později nacházet.

Tato účetní zásada souvisí ve své podstatě s jinými zmíněnými zásadami, jako je věrné a poctivé zobrazení skutečnosti, předpoklad trvání podniku a u aktiv se zásadou oceňování v historických cenách.

3 Nástroje zásady opatrnosti

V účetnictví existuje několik nástrojů, kterými je zásada opatrnosti prosazována. Jejich aplikace se projevuje v korekci cenové výše aktiv a závazků. Změna výše ocenění aktiv probíhá na základě tvorby opravných položek. Výše závazků se reguluje pomocí tvorby rezerv. A mezi nástroje zásady opatrnosti se řadí také odpisy aktiv.

3.1 Rezervy

Rezerva v účetnictví představuje dluh současný, jelikož k němu dochází v důsledku událostí probíhajících v běžném období. Vzniká sice jistý závazek, ale podnik u něho neví přesně, v jaké době, v jaké výši i často jaké osobě ho bude muset splnit. Řádné zachycení tohoto závazku v účetní závěrce běžného období pak zajistí rezerva, která je tvořena na základě nějakého odhadu předpokládaného budoucího výdaje. Rezervy jsou tvořeny na 1 rok nebo na několik let podle toho, jak se dá očekávat vyplácení daného dluhu.

Na konci účetního období se rezervy inventarizují a posuzuje se jejich stálá opodstatněnost. Jejich výše by se měla podle aktuálnosti upravovat, aby byl jejich odhad co nejpravděpodobnější. Následně mohou být čerpány jen za tím účelem, za kterým byly založeny. To bývá především na běžné ztráty z podnikání, na záruční opravy nebo dále také na restrukturalizaci, na rekultivaci půdy.

3.1.1 Tvorba a čerpání rezerv

Na základě určité události vzniká závazek, k jehož vypořádání dojde někdy v budoucnu, a proto si podnik zakládá rezervu. Nejtypičtější bývají rezervy na záruční opravy. Obvykle prodejci zboží poskytují dvouletou záruční dobu, a tedy už při prodeji dané věci jim vzniká závazek na její případnou opravu během dvou let. Musí být zajištěno, aby k tržbám z prodeje výrobků byly přiřazeny veškeré náklady i ty související s výrobou zmetků. Kdyby se tyto náklady na opravy nezahrnuly formou rezerv do období, ve kterém byly výrobky prodány, nebyl by k výnosům přiřazen odpovídající náklad a hospodářský výsledek by byl v tomto období nadhodnocen. Z toho plyne, že pomocí rezerv je respektován i princip přiřazování nákladů a výnosů.

Tvorbou rezervy se nemyslí zadržení nějaké částky peněz, ale právě ponížení výsledku hospodaření, čímž se zadrží část zisku, aby nemohl být rozdělen mezi vlastníky. Nezabezpečí to ovšem to, že až nastane plnění očekávaného závazku, firma bude mít obnos peněz k úhradě skutečně k dispozici. To už je úlohou manažera, aby byl schopen řídit tok peněz a byl si vědom nutnosti jejich potřeby v době splatnosti stávajících závazků a v tento okamžik dohlížel na jejich držbu. (Bokšová, 2013).

Částka se stanovuje dle odhadu, u záručních oprav je to třeba podle zkušeností z minulých let. Odhaduje se pomocí určeného procenta z tržeb, které je vypočítáno na základě průměru z předchozích let, u kolika procent z prodaných výrobků byla požadována oprava v rámci dvouleté záruky.

Účtování o tvorbě a čerpání rezervy na záruční opravy je zachyceno na obr. 1.

Obr. 1 Tvorba a čerpání rezervy na záruční opravy

Odhad nebývá ovšem obvykle přesný. Část rezervy může zůstat nevyužitá. Ale pokud skončila doba pro její tvorbu, musí se rezerva zrušit. Už nebude zboží v záruce a zákazníci nebudou mít nárok na jeho vrácení či opravu.

Rozpuštění zůstatku rezervy v posledním roce záruční doby ovlivní pozitivně výsledek hospodaření, tato nevyčerpaná část rezervy bude totiž pro firmu znamenat zisk. Nebo se může samozřejmě stát, že rezerva nebude stačit, jestli bude vyrobených zmetků více a spotřebitelé budou více potřebovat opravy během

záruky. Náklady budou tak větší, než se odhadovalo. Tento rozdíl bude představovat ztrátu, o kterou poklesne hospodářský výsledek v roce, kdy opravy převýší stav rezerv.

Rezervy se dají rozlišovat do dvou skupin na:

- rezervy podle zvláštních právních předpisů neboli zákonné rezervy,
- jiné rezervy (účetní rezervy).

3.1.2 Zákonné rezervy

Zákonnými rezervami se nazývají proto, že jsou upravovány zákonem o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, podléhají daňovým i jiným zákonům. Jedná se o daňové náklady (výdaje), což znamená, že jsou považovány za výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů a lze jejich tvorbou o ně snížit základ daně z příjmu.

K zákonným rezervám náleží:

- **bankovní rezervy** – významné pro bankovní subjekty ke krytí ztrát souvisejících s realizací poskytnutých bankovních záruk za úvěry (Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů),
- **rezervy v pojišťovnictví** – týká se pojišťoven nebo zajišťoven, kterým vzniká závazek z uzavřených pojistných (zajistných) smluv, u nichž se však neví, zda nastane okamžik jeho splatnosti ani v jaké výši,
- **rezervy na opravu dlouhodobého hmotného majetku** – umožňuje rozmístění nákladů na opravu do předchozích účetních období, aby nemuselo dojít k nárazovému poklesu HV v roce realizace,
- **rezervy na pěstební činnost** – je určena účetním jednotkám, jejichž povinností je obnovovat a chránit lesy a provádět výchovu lesních porostů,
- **ostatní rezervy.**

Do ostatních rezerv se zahrnuje rezerva na odbahnění rybníka, rezerva na sanaci pozemků dotčených těžbou, rezerva na vypořádání důlních škod a rezervy, u nichž zvláštní zákon uvede, že jde o výdaj (náklad) na dosažení, zajištění a udržení příjmů. (Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů).

Zákonné rezervy jsou ve svém smyslu náklady daňovými, jak bylo již zmíněno. Jenomže daňový základ se jimi může opravdu snížit, pokud je splněna ještě jedna podmínka daňové uznatelnosti. Podnik musí nejpozději do termínu pro podání daňového přiznání převést na samostatný účet v bance finanční prostředky v té výši, v jaké byly vytvořeny zákonné rezervy na péstební činnost, na opravu hmotného majetku a ostatní zákonné rezervy. Zvláštní vázaný účet platí pro jednotlivý účel tvorby rezervy a pouze za ním mohou být finanční prostředky z účtu čerpány. Jedinou výjimkou se stávají státní dluhopisy, na jejichž pořízení lze využít peněžních prostředků, jsou ale stanoveny rezervy, kterých se to může týkat a také za příslušných podmínek. (Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů).

3.1.3 Účetní rezervy

Účetní rezervy se tvoří dle platné účetní legislativy nebo z rozhodnutí samotného podniku v souladu s jeho vnitropodnikovými účetními směrnici. Na rozdíl od těch zákonných nejsou uznatelným daňovým nákladem.

Do účetních rezerv spadá:

- **rezerva na důchody a podobné závazky** – účetní jednotce může takovýto závazek vzniknout, jestliže má dáno smlouvou vyplácet v budoucnu svým zaměstnancům důchody či jiné podobné požitky. (Dvořáková, 2010);
- **rezerva na daň z příjmů** – podnik se může rozhodnout pro její tvorbu, neboť sestavení účetní závěrky probíhá již dříve nežli řádné vypočítání daně z příjmů;
- **ostatní rezervy** – závisí na vlastní vůli účetní jednotky (rezervy na garanční opravy, rezervy na restrukturalizaci, rezervy na probíhající soudní spory a jiné rezervy na možná rizika a ztráty).

Rezervy na záruční opravy byly zmíněny a vysvětleny již výše v kapitole 3.1.1.

Rezervu na probíhající soudní spory tvoří účetní jednotka, pokud způsobila nějakou škodu třetí osobě a má povinnost jí tuto škodu uhradit, o jejíž výši ale teprve rozhodne soud. I když se neví, jaký rozsudek soud vysloví, měli by mít uživatelé účetních výkazů případný budoucí dluh v nich zobrazen v co

nejspolehlivějším odhadu. Pokud se jedná o spor, kdy se posuzuje, zda je účetní jednotka vůbec viníkem, většinou se rezerva netvoří. (Dvořáková, 2010).

Rezerva na restrukturalizaci je podložena programem restrukturalizace schváleným kompetentním orgánem případně společníky dle zvláštního právního předpisu. Program restrukturalizace znamená změnu v předmětu podnikání nebo ve způsobu provozování činnosti. Restrukturalizací se může mýnit:

- prodej nebo ukončení části podnikatelských aktivit,
- uzavření obchodních provozů v regionu,
- přemístění provozu z jednoho regionu do jiného,
- změny ve struktuře vedení podniku,
- zásadní reorganizace, která má významný dopad na podstatu a zaměření činností podniku. (Sládková a kolektiv, 2009).

Rezerva na restrukturalizaci je omezována jen na přímé a nezbytné náklady na vykonání vlastní restrukturalizace, které nehrají roli v pokračujících aktivitách firmy. Nepatřily by sem třeba náklady na přeškolení zaměstnanců, které by byli přeloženi do jiného provozu, nebo náklady na marketing a propagaci související i s následnou činností podniku.

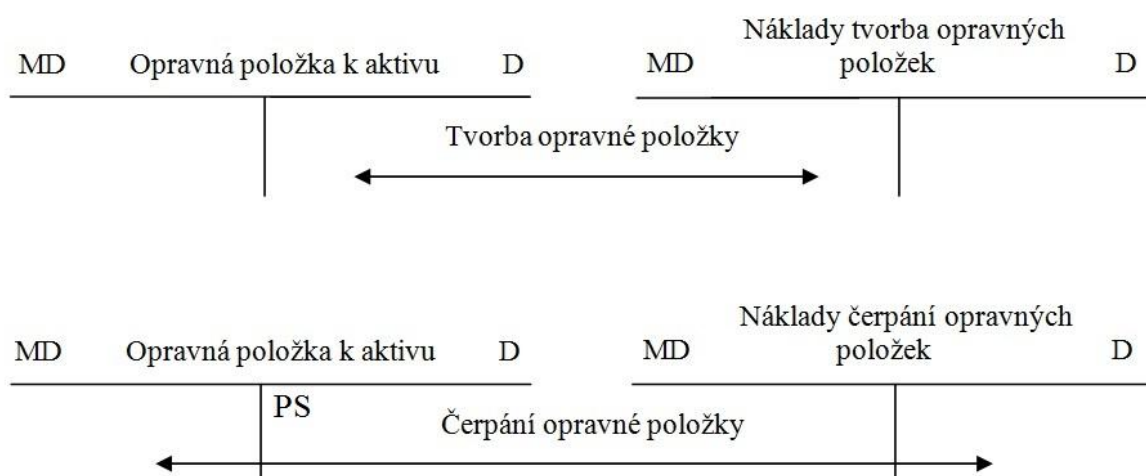
3.2 Opravné položky

Opravné položky jako nástroj zásady opatrnosti upravují ocenění aktiv, je jimi tak zabezpečeno poctivé zobrazení majetku v rozvaze. Při inventarizaci se prošetřuje, zda hodnota aktiv vyjadřuje z nich plynoucí očekávaný ekonomický prospěch. Jestliže se prokáže, že je ocenění nějakého majetku vyšší nežli hodnota očekávaného užitku, vytvoří se k tomuto majetku opravná položka. V opačném případě, kdyby byla prokázána vyšší hodnota očekávaného užitku z aktiva, než je jeho účetní hodnota, z hlediska zásady opatrnosti není umožněno ocenění majetku zvyšovat.

Opravné položky slouží pouze k dočasnému nepřímému snížení hodnoty aktiva. Jakmile dojde ke zpětnému navyšování hodnoty majetku, jsou rozpouštěny. Používají se při oceňování historickými náklady.

3.2.1 Tvorba a čerpání opravných položek

Opravné položky představují opravný účet k účtu hlavnímu. Mají formu pasivního účtu. V rozvaze se zaznamenávají v korekci příslušného majetkového účtu, jestliže rozvaha obsahuje sloupce brutto, korekce a netto, jinak se zapíše na stranu aktiv se symbolem mínus. Ve výsledovce je generovaný rozdíl v ocenění obsažen v nákladech. Rozpuštění OP se zase projeví snížením nákladů.

Obr. 2 Tvorba a čerpání opravné položky

3.2.2 Zákonné a účetní opravné položky

S ohledem na daňovou úpravu se rozlišují opravné položky účetní a zákonné. Účetní OP se může tvořit k majetku, který je oceňován na bázi historické ceny a u něhož se prokáže na základě inventarizace snížení jeho hodnoty. Opravnou položkou účetní je možné zaúčtovat pokles hodnoty zásob, pohledávek, dlouhodobého majetku, a náklady s tím spojené nejsou daňově uznatelné. To znamená, že se připočítávají k daňovému základu pro výpočet daně z příjmů.

Pravidla pro tvorbu účetních opravných položek si určuje sám podnik v rámci vnitropodnikové účetní směrnice.

Při účtování o zákonných opravných položkách se musí dodržovat podmínky stanovené zákonem o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů. Hlavním rozdílem od účetních OP je, že zákonné OP jsou nákladem daňově účinným. Mohou být ale uplatňovány pouze u pohledávek, a tedy jen zákonné OP

k pohledávkám jsou uznávány jako náklad na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Zákon o rezervách vytyčuje pohledávky, u jakých je umožněno využít zákonných OP. Zákon se zaměřuje na pohledávky, protože nedobytnost pohledávek zejména z obchodních vztahů představuje pro podnik nejvyšší riziko. Prodají-li se výrobky, zboží či služby, vystavená faktura se zaúčtuje do výnosů. Rozdíl mezi těmito výnosy a souvisejícími náklady tvoří hospodářský výsledek, z kterého se odvádí daň z příjmů. Dále musí účetní jednotka na základě vzniklých tržeb odvést daň z přidané hodnoty. (Dvořáková, 2010). Podnik přichází o výkony, za které mu není zapláceno, a přesto za ně musí odevzdat daně. Riziko, že nebude pohledávka uhrazena, tak představuje ještě vyšší ztrátu. Neuhrazení pohledávek z obchodního styku může vážně ohrozit finanční situaci podniku. Stát dává proto možnost si o zákonné OP k určitým pochybným pohledávkám daňový základ zase ponížít. Snížení daňového základu pro výpočet daně z příjmů o zákonné OP umožňuje zmírnit negativní důsledky při nedobytnosti pohledávek.

3.2.3 Opravné položky k DHM a DNM

U DHM a DNM se běžné opotřebení zachycuje v účetnictví prostřednictvím odpisů, a tak nejsou opravné položky u nich příliš využívány. Tvoří se však při zjištění, že zůstatková cena majetku (nejčastěji pořizovací cena majetku po odečtení oprávek) je podstatně vyšší nežli z něho plynoucí prospěch a přitom se nejedná o trvalý stav. Může jít například o poškození automobilu při havárii, jehož oprava se plánuje až v příštím účetním období. Jeho užitná hodnota k rozvahovému dni pak poklesne jen přechodně, než bude opraven.

Pokud u DHM a DNM nastává přechodné snížení hodnoty, musí dojít i ke změně odpisového plánu. Neupravení odpisového plánu po vytvoření OP k danému majetku by mohlo mít za následek odepsání do nákladů vyšší částky, než jakou by zastupovala odpisová základna aktiva. Odpisová základna byla totiž ponížena, když se její část ve formě opravné položky přesunula do nákladů. Odpisové plány se upravují do budoucna. Zaúčtované odpisy se již nemění, jsou podloženy nejlepším předpokladem, a proto zůstávají v původním odepsaném stavu. Upravit se musí ty následující. Vychází se z prospektivní metody úprav odpisových plánů. (Bokšová, 2013).

V případě snížení hodnoty DM trvalého charakteru se provede jednorázový odpis dlouhodobého majetku pomocí oprávek.

3.2.4 Opravné položky k zásobám

Na rozdíl od dlouhodobého majetku jsou u zásob opravné položky častějším opatřením. Zásoby se mohou stávat někdy neprodejnými, zastaralými, určenými pro již vyčleněnou výrobu nebo může u nich dojít k opravitelným poškozením a dá se předpokládat, že za nějakou dobu nabudou zpět svého předchozího významu.

Důležité proto je provést k datu účetní závěrky inventarizaci zásob a zároveň porovnat jejich ocenění v účetnictví s užitnou hodnotou nebo s čistou realizační cenou (čistou realizovatelnou hodnotou). Je-li prokázáno dočasné snížení hodnoty u nakupovaných zásob případně u zásob vytvořených ve vlastní režii, je nutné to zachytit v účetnictví prostřednictvím opravné položky. Je žádoucí zabezpečit vykazování odpovídající hodnoty zásob vzhledem k pravidlům zásady opatrnosti. V ČR se u zásob uplatňuje čistá realizační cena. V případě čisté realizovatelné hodnoty se účetní ocenění zásob k rozvahovému dni porovnává s hodnotou, která by se dle odhadu získala jejich prodejem a to po odečtení předpokládaných nákladů s tímto prodejem souvisejících. (Bokšová, 2013).

3.2.5 Opravné položky k pohledávkám

Smyslem opravných položek u pohledávek je vyjádření míry rizika neuhrazení odběrateli či jiným subjektem. Nejrizikovější jsou pohledávky po splatnosti, čím delší doba po splatnosti uplyne, tím je pravděpodobnost zaplacení nižší. Opravné položky se ale mohou tvořit i k pohledávkám, jejichž význam netkví v zaplacení nějaké částky, nýbrž v provedení určitého výkonu. Takovou pohledávkou může být poskytnutá provozní záloha na dodávku zboží či služeb.

Neobdržení smluvené částky od zákazníka za poskytnuté služby či produkty způsobuje ztrátu, která souvisí s obdobím, kdy byly tyto výkony provedeny, a proto musí postihnout HV tohoto období. Jelikož se jedná pouze o ztrátu pravděpodobnou, vytvoří se k pohledávkám OP, a tím dojde ke snížení HV. V případě, že zákazník nakonec splní jeho závazek a částku uhradí, OP se může zrušit a HV se opět zvýší.

Jakým systémem bude podnik při používání OP postupovat, je plně v jeho kompetenci. Existuje více technik respektive dvě, jakými se může řídit při jejich tvorbě. Jednou z nich je metoda odhadu, kdy si stanoví procento z tržeb dle zkušenosti z minulých let nebo má nějaké povědomí o konkrétních odběratelích. „Výsledek hospodaření se tímto způsobem sníží o odhadnutou výši nedobytných pohledávek již v období, kdy vznikají související výnosy a zároveň riziko neuhrazení části těchto pohledávek.“ (Dvořáková, 2010, str. 240). Druhou možností je metoda individuálního odpisu a ta je nejběžněji využívána. Aplikuje se u pohledávek po lhůtě splatnosti, odhad výše OP se provádí na základě uběhlé doby po lhůtě splatnosti pohledávek. Podle jakých pravidel se bude přistupovat k tvorbě OP, má plně v pravomoci účetní jednotka. Po uplynutí určité lhůty po splatnosti pohledávky bývá dáno procento z její hodnoty, na které se vytvoří OP, jako například ve výši 30-50 % z hodnoty pohledávky, která je po splatnosti již tři měsíce. Pokud dlužník nezaplatí ani za rok po splatnosti pohledávky, zdá se být tato pohledávka nedobytná a vytvoří se k ní OP ve výši 100 %. Pohledávku může dále firma vykazovat s opravnou položkou k ní vytvořenou v její plné výši. A po uplynutí promlčecí lhůty pohledávky, může firma pohledávku odepsat. Před jejím odepsáním se však musí rozpustit k ní vytvořená OP. Dle občanského zákoníku promlčecí lhůta trvá tři roky.

3.2.6 Opravné položky k finančnímu majetku

K rozvahovému dni se mohou opravné položky tvořit také k finančnímu majetku. Jedná se však o druh finančního majetku jako jsou cenné papíry a podíly za podmínky, že u nich není ze zákona dáno oceňování reálnou hodnotou. Přejídné snížení hodnoty finančního majetku formou opravných položek se děje jen při oceňování historickou cenou.

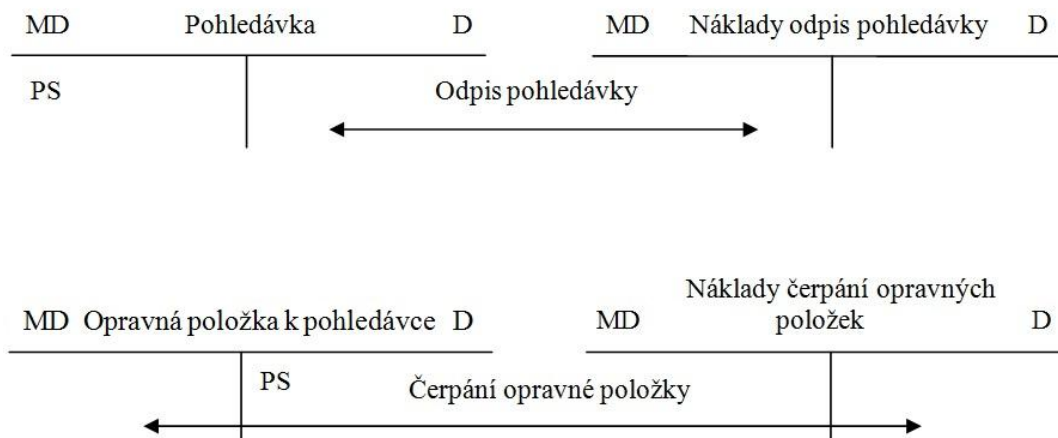
3.3 Odpisy aktiv

Třetím nástrojem zásady opatrnosti jsou odpisy aktiv. Odpisy představují snížení hodnoty majetku trvalého charakteru.

3.3.1 Odpis pohledávky

Pokud se stává pohledávka nedobytnou a snížení hodnoty pohledávky bude prokazatelně trvalé, zaznamená se jiným způsobem než opravnou položkou a to

přímým odpisem. Přímý odpis se provede rovnou na majetkovém účtu aktiva zápisem rozdílu ocenění na straně D a na nákladovém účtu na straně MD. V rozvaze pak nebude rozdíl obsažen ve sloupci korekce, ale již ve sloupci brutto. V případě, že byla k takovému majetku vytvořena opravná položka, musí se samozřejmě rozpustit.

Obr. 3 Odpis pohledávky

Daňová uznatelnost nákladu na odpis pohledávky vychází ze zákona o dani z příjmů. Vymezuje, které odpisy pohledávek se zahrnují do daňových nákladů.

Odepsané pohledávky se dále zaznamenávají do podrozvahové evidence a jsou sledovány na podrozvahových účtech. Nevstupují však do rozvahy, jelikož podrozvahové účty slouží jako účty poznámkové.

3.3.2 Opisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku

Odpisy zabezpečují postupné zobrazení nákladů na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku ve výsledovce v souvislosti s tím, jak přispívají ke vzniku výkonů v daném období. Dlouhodobá aktiva nepřináší užitek jednorázově, ale po celou dobu jejich používání, přirozeně se však opotřebovávají a postupem času jejich hodnota klesá.

Odpisy představují odhad odpisované částky z pořizovací ceny majetku vyjadřující jeho opotřebení za účetní období. Jedná se tedy o trvalý stav, jelikož opotřebení je nenávratné. Majetek se odepisuje od stanoveného okamžiku účetní jednotkou až

do doby jeho vyřazení nebo popřípadě prodeje. Většinou se začíná s odepisováním od následujícího měsíce po uvedení majetku do užívání. Jak dlouho bude odepisován, záleží na určené době použitelnosti či maximálního výkonu a na zvolené metodě odepisování. Záleží na tom, jak dlouho bude jednotlivý majetek přinášet ekonomický prospěch podniku.

Existuje dlouhodobý majetek, u něhož není možné odhadnout dobu použitelnosti. Jejich hodnota se mění dle tržních podmínek a mnohdy se spíše plynutím času zhodnocuje, než aby klesala. Jedná se o pozemky, umělecká díla či sbírky.

Toto trvalé snížení hodnoty DHM či DNM se účtuje rovněž nepřímo jako u snížení dočasného neboli u opravných položek. S tím rozdílem, že pro účel odpisů slouží opravný účet pasivní s názvem Oprávky, na který se ve prospěch zapisují postupně všechny odpisy náležící k jednotlivému dlouhodobému majetku. Po odečtení celkových dosavadních opravěk z pořizovací ceny se získá cena zůstatková.

Kvůli dodržení věrného a poctivého zobrazení nákladů je důležité správné stanovení výše odpisů u každého odepisovaného aktiva. Proto se volí taková metoda odepisování, s kterou se toho může nejlépe dosáhnout. Při volbě by se mělo brát v úvahu zejména to, jaký předpokládaný ekonomický prospěch bude aktivum během doby použitelnosti přinášet. Aby se pořizovací cena rozložila do nákladů právě dle přinášeného očekávaného ekonomického prospěchu. Sestavuje se odpisový plán, z kterého plyne způsob, jakým se odpisy počítají, jejich odhadovaná výše a plánovaná doba odepisování. Mezi základní odpisové metody se řadí tzv. časová a výkonová metoda.

Časová metoda odepisování

Časová metoda odepisování je založena na odhadované době odepisování. Odhadnutím doby použitelnosti se určuje, na kolik let se bude tvořit odpisový plán. Následně se může vybírat mezi více způsoby, jakým naplánovat rozklad odpisové základny, kterou představuje pořizovací cena. Rozložení nákladů do let či do měsíců se nejčastěji provádí rovnoměrně. Jinou možností je tzv. zrychlený způsob.

Rovnoměrné odpisování, jež se jinak často nazývá lineární, má své uplatnění u takových aktiv, z nichž plynoucí užitek se po dobu používání nemění a do nákladů se účtuje opotřebení pokaždé ve stejné výši.

V jiných případech, kdy majetek ztrácí hodnotu nejvíce již v prvních letech po zařazení do používání, je vhodné odpisování zrychlené. Zrychlené odpisy lze počítat dvěma metodami. Metoda DDB je založena na principu výpočtu s neměnnou odpisovou sazbou a postupně snižovanou odpisovou základnou. Druhá metoda SYD se naopak zakládá na snižující se odpisové sazbě a zachovávaném základu.

Výkonová metoda odpisování

Druhá metoda výkonová je věrohodnější, odpisy se totiž tvoří u majetku dle z nich skutečně získaného ekonomického prospěchu.

Musí se jednat o majetek, u kterého je měřitelné skutečné využití a následně opotřebení, pak se jeho životnost nestanovuje jen na základě předpokládané doby použitelnosti, nýbrž se odhaduje celkový počet úkonů, které za dobu užívání provede. Výše odpisu je dána objemem jednotek vyprodukovaných během určité doby nebo to také může být počtem ujetých kilometrů, odpracovanou dobou či dle jiného stanoveného výkonu.

Komponentní odpisování

Komponentní metoda odpisování byla zavedena v české legislativě poměrně nedávno. Účetní jednotky ji mohou používat kvůli věrnějšímu zobrazení finanční situace od roku 2010, jako povinnost to ale stanoveno nemají.

Tato metoda má svůj specifický význam a to v situaci, kdy součástí dlouhodobého majetku je důležitá odpisovatelná část, která má zvlášť jinou dobu použitelnosti zpravidla podstatně kratší. Poskytuje možnost rozkladu odpisu u aktiva, které obsahuje komponenty s různou dobou použitelnosti a s relevantními hodnotami. Tyto komponenty mají vysokou hodnotu v poměru k celkovým vstupním nákladům na aktivum. K těmto významným komponentám se pak počítají odpisy samostatně, avšak o DM se účtuje nadále celistvě, tudíž i o odpisech, neboť je i jako celek vykazován. V případě výměny odepsané komponenty se ocenění DM snižuje o hodnotu vyřazované komponenty a následně zvyšuje o pořizovací náklady komponenty nové. A opět se částka oddělí a odepisuje se separátně.

V účetním období, v němž se uskuteční výměna součásti DM, nebudou náklady s ní související zahrnuty klasicky do jednorázových provozních, jak to bývá při pořizování náhradních dílů, nýbrž je zajištěno jejich postupné rozprostření do let dle doby životnosti dané komponenty. Komponentní odpisování se může týkat staveb nebo nějakých složitých zařízení, jakým mohou být velké lodě nebo letadla, kde jednou z nejdůležitějších částí jsou např. motory.

Metoda komponentního odpisování se mezi českými podniky prozatím příliš nevyužívá. Ovšem rozdíl je, pokud podniky musejí vést účetnictví dle mezinárodních účetních standardů, ty totiž stanovují nutnost v dodržování komponentního odpisování, a ne pouze volbu. (Hašplová, Procházková, 2015)

4 Kreativní účetnictví

Nástroje zásady opatrnosti slouží k zachycení možných rizik a k vykázání věrného a poctivého obrazu. Podnik mívá ale trochu odlišný cíl, chce být prezentován co nejlépe před obchodními partnery, investory či věřiteli. Snadno vidí tento nástroj v účetnictví jako prostředek, kterým lze poupravit hospodářský výsledek ke svým potřebám. Takové dočasné snížení hodnoty aktiv nebo navýšení závazků formou rezerv může znamenat pouze úmyslné manipulování s výši vykazovaného zisku.

Záměrem manažera může být snižování zisků v prvních letech a pak v roce, kdy se společnosti hodí mít výsledek hospodaření vyšší, se rozpustí rezervy nebo opravné položky ve prospěch nákladů. Za snahou ukazovat dobrou prosperitu bývá především přilákat potencionálního investora. To se děje nejčastěji v době prodeje akcií na burze. Nebo obchodní korporace tak obelhává věřitele, když žádá o poskytnutí úvěru. Samozřejmě znalí bankéři a investoři by se neměli nechat oklamat a měli by rozpoznat z účetních výkazů, co se skrývá za výši zisku. U nezkušeného člověka se snadno stane, že se nechá zmást a svěří svůj vklad do podniku, který není věrohodný, jak se zdá.

Účetní závěrka musí poskytovat informace celé škále uživatelů nejen investorům, i dodavatelům, odběratelům, vlastníkům, taktéž finančnímu úřadu a veškeré údaje v ní zanesené musí být pravdivé. Provádění kreativního účetnictví není přípustné, a proto k jeho zamezování slouží předpisy, i přesto český účetní systém není dokonalý. Zákonné rezervy a zákonné opravné položky jsou sice značně regulovány zákonem o rezervách, ale účetní úprava poměrně chybí. „Nikde není vymezeno, na jaké tituly je možné rezervy tvořit a v jakém rozsahu, v jakém okamžiku rezervy tvořit, jak objektivizovat jejich výši (ocenění), jaké údaje o rezervách vykazovat a zveřejňovat“ (Bokšová, 2013, str. 148). Účetní předpisy vytyčují sice rezervy či opravné položky a jejich možné použití, pak ale záleží už na subjektivním pohledu účetní jednotky, v jaké výši a za jakým účelem vystaví rezervu nebo jakým způsobem stanoví snížení hodnoty aktiv. Jakého postupu se bude držet, je zcela v její pravomoci a příslušná pravidla má tak zadaná ve vnitropodnikové účtové směrnici.

Každý vnímá riziko jinak, a tak s ním také nakládá, a pokud jednají všichni dle svého uvážení, není přece adekvátní posuzovat výsledky v účetnictví s jinými

podniky. Přitom možnost porovnat mezi sebou společnosti může být někdy významná. Především u společností, které vstupují na trh s cennými papíry. Důležité jsou následně doplňující informace o rezervách a opravných položkách, které by měly být zveřejňovány v příloze účetní závěrky.

Dalším motivem pro podvodné jednání je minimalizace odvodu daně z příjmů. Toho se dosáhne nadhodnocováním nákladů nebo podhodnocováním výnosů, ale nejedná se o co nejnižší výši samotného HV, nýbrž o jeho úpravu na daňový základ. Proto jsou podstatné položky, které jsou do něho zahrnovány, a tedy jsou daňově uznávány. Jak bylo zmiňováno v předešlých kapitolách, rozlišují se rezervy, opravné položky i odpisy daňové (zákonné) a účetní. Společnost se při tvorbě rezerv a opravných položek ohlíží pak jen na to, zda jsou řazeny mezi ty daňové a zajistí si tak ponížení základu daně, čímž bude odvádět nižší daňovou povinnost.

Je jasné, že věrného a poctivého obrazu nebude u podniku dosaženo, když bude možné ztráty zachycovat pouze za podmínky daňové uznatelnosti. Vždy by pro něho mělo být na prvním místě hledisko účetní a měl by zaznamenávat informace na základě stávající situace a proběhlých událostí a teprve až při podávání daňového přiznání řešit, který ze zaúčtovaných dopadů ovlivní daňový základ.

Ke zpřísnění pravidel došlo zavedením povinnosti ukládat na samostatný účet v bance peněžní prostředky ve výši tvořených zákonných rezerv nejpozději do termínu pro podání daňového přiznání. Čerpat se mohou jen na požadované účely. Jedná se o rezervy na pěstební činnost, na opravu hmotného majetku a ostatní rezervy. Účetní jednotka si musí zvážit a rozhodnout, jestli se jí vyplatí převádění financí na vázaný účet a nemocť s nimi disponovat za úmyslem optimalizace daňové povinnosti.

5 Dodržování zásady opatrnosti obchodními korporacemi

V další části práce bude rozebráno dodržování nástrojů zásady opatrnosti obchodními korporacemi. Podkladem pro zpracování byly jejich zveřejněné účetní závěrky. Vzorek tvoří 50 obchodních společností umístěných v žebříčku sta nejvýznamnějších firem v České republice za rok 2014. Škála podnikatelských oblastí je široká, podniky se věnují činnosti ve stavebnictví, dobývání nerostných surovin, výrobě a rozvodu elektřiny, plynu a vody. Značná část se zabývá zpracovatelským průmyslem zejména chemickým a nejvíce v odvětví strojírenství. Mnoho z nich vyrábí komponenty pro průmysl automobilový. Jiným častým oborem je také obchodní činnost. Vybrané firmy sestavovaly svoje účetní závěrky podle českých účetních standardů a výkaz zisku a ztráty podle druhového členění. Většina z nich byla zveřejňována v pěkně zpracované podobě, a poskytovala tak podstatné údaje pro tento rozbor.

5.1 Vykazování rezerv

Z hlediska účetnictví se rezervy tvoří na možná rizika a ztráty, v podnikání mohou vznikat rizika z různých důvodů. Z šetření vyplynulo, že většina podniků tvorbu rezervy využívá a podněty k tomu mnohdy bývají opravdu různorodé. Nějaká společnost použila rezervu na audit a daňové poradenství, jiná na licenční poplatky, na emisní povolenky nebo také za účelem reklamy a podpory prodeje.

5.1.1 Nejčastěji využívané rezervy

Dalo by se předpokládat, že se mezi rezervami budou objevovat rezervy na opravy hmotného majetku. Jedná se přece o velké firmy často se složitým zařízením, u nichž by měla být taková oprava nákladná. A navíc by byla pro ně daňově uznatelnou položkou. Další běžná rezerva, která by se dala očekávat, by mohla být na záruční opravy.

Výsledek však ukázal, že rezerva, kterou vykazovalo až těsně přes polovinu zvolených firem, byla na nevyčerpanou dovolenou.

Jaké byly nejčastěji používané rezervy a kolik firem z padesáti zvolených se na ně zaměřilo, je zachyceno v tab. 1.

Tab. 1 Nejčastěji používané rezervy

Účel rezervy	Nevyčerpaná dovolená	Daň z příjmů	Záruční opravy	Odměny a benefity	Obchodní rizika
Počet firem	26	22	13	13	12

Výše rezervy na nevybranou dovolenou se počítá pomocí analýzy nevybrané dovolené k rozvahovému dni a průměrných mzdových nákladů, včetně nákladů na sociální a zdravotní pojištění jednotlivých zaměstnanců.

U rezervy na daň z příjmů je v tabulce zapsán celkový počet 22 zahrnující i skupinu (sedmi firem), u kterých se v daném výkazu rozvahy nevyskytla, ale v příloze účetní závěrky ji zahrnují do seznamu využívaných rezerv. Rezerva na daň z příjmů se tvoří na základě toho, že okamžik sestavení účetní závěrky předchází době vyměření daňové povinnosti. Jelikož vzniká jistý závazek, musí se v účetnictví zaznamenat. Podstatné je, že v důsledku výkonnosti firmy, uskutečněných výnosů v daném účetním období, vzniká náklad na splatnou daň. A tento odhadovaný náklad by měl být správně vykázán prostřednictvím rezerv v tom období, ke kterému náleží. O zaplacené zálohy na daň z příjmů se následně poníží závazek vůči státu v podobě rezervy. V nadcházejícím období, kdy se vyměří daň, se již zaúčtuje do nákladů jen rozdíl v odhadu daňové povinnosti. Každá firma je povinna platit daň z příjmů, kromě té, která je ve ztrátě, a měla by správně vykazovat rezervu na daň z příjmů. I když patří k nejčastěji používaným rezervám, k celkovému počtu je stále mnoho firem, co tak nečinilo.

Záruční opravy se převážně poskytují u spotřebního zboží, u něhož provádění reklamací není nic neobvyklého. Takové produkty jako komponenty do dopravních prostředků (světla, zamykací systémy a další součásti), nebo vyráběné elektronické stroje a přístroje nejsou jednoduchá zařízení. Při jejich výrobě může dojít k narušení kvality a dlouhodobé funkčnosti. Přesto jen malá část výrobců zachycuje toto riziko. Naopak tomu je u vybraných stavebních společností, ty si vytváří rezervy na záruční opravy. Riziko mohou vidět vyšší, pozemní i rozsáhlé bytové výstavby jsou náročnější a záruka má svoje opodstatnění.

5.1.2 Využívání zákonné rezervy na opravy hmotného majetku

Rezervu za účelem opravy majetku tvořily čtyři firmy a pouze jedna ji vykazuje jako rezervu podle zvláštních právních předpisů. Proč ji jiní řadí ve výkazu rozvahy do ostatních rezerv, se může jen spekulovat. Nemusí být u majetku splňována podmínka daná zákonem o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů. Nebo se firma nemusí chtít připravit o obnos peněžních prostředků a raději o ní účtuje dle účetních předpisů. Dá se přiklonit spíše k druhé variantě. Důležitým faktorem pro podniky je totiž tok peněžních prostředků. Zatím byla zmínka sice jenom o výkazu zisku a ztráty a výkazu rozvahy, ale pro společnost je významný také výkaz cash flow. Proto nemusí preferovat zákonné rezervy na opravu hmotného majetku. Jelikož splnit podmínku o vložení peněžních prostředků v její vytvořené výši na zvláštní vázaný účet v bance, je pro podniky nesnadný úkol. Nebudou moci s nimi disponovat podle potřeby, musejí se nechat na účtě a čerpat je až z důvodu realizace opravy. Odevzdání části peněžních prostředků jim značně ovlivní cash flow.

Firma METROSTAV a.s. vykazující zákonnou rezervu na opravu hmotného majetku, jež je činná v oblasti stavebnictví, respektuje tuto povinnost držet v její částce finanční prostředky na samostatném účtu a přitom nabývá daňovou výhodu. Náklady na ni snižují výsledek hospodaření, jelikož ale ve stavební společnosti dochází také k použití a rozpuštění zákonných rezerv, samotná tvorba hospodářský výsledek v roce 2014 tolik neovlivnila.

Další možností, jak zachytit do účetnictví výměnu významné součásti dlouhodobého majetku, je využitím komponentního odpisování. Touto metodou se docílí nejvěrnějšího zachycení nákladů do účetnictví, kdy se odepíšou postupně dle plynoucího ekonomického prospěchu. Přesto žádná obchodní korporace z padesáti prošetřovaných nevyjádřila, že by měla zavedené komponentní odpisování.

Pokud firma nákladné opravy dlouhodobého majetku účtuje rovnou do nákladů v době realizace, nechá si výrazně ovlivnit HV v daném běžném účetním období namísto toho, aby si využitím rezervy nebo komponentního odpisování rozložila náklady do více let. Tato volba může být ale pro firmy nepřijatelnější. V době realizace opravy počítají s vyššími náklady, které mohou způsobit i ztrátu. A

daňovou ztrátu si odečtou od základu daně v následujících pěti zdaňovacích obdobích.

5.1.3 Další využívané rezervy

Další zákonné rezervy, které obchodní korporace tvoří, jsou na rekultivace a sanace pozemků dotčených těžbou a na vypořádání důlních škod. To je typické pro společnosti zabývající se dobýváním nerostných surovin. Také výrobce viskóзовé buničiny a dva podniky produkující chemické výrobky a látky zobrazují zákonnou rezervu na rekultivace skládky nebezpečného odpadu po ukončení jejího provozu.

Uplatňovaným účelem bývají i výdaje na různé odměny, zaměstnanecké benefity, jubilea či poskytované bonusy a také na důchody a podobné závazky.

Hrozbou ovšem může být, pokud se firma zúčastňuje nějakého soudního sporu, ve kterém je v pozici obžalovaného. Velkým nebezpečím musí být informování uživatele účetních výkazů, správně tak učinilo devět právnických osob, jež obvinění zřejmě čelí, a tak tvoří rezervy na soudní spory.

Z oblasti stavitelství lze dále zmínit jednu firmu ve vztahu k jejímu používání rezerv. Je zajímavé, že celý zůstatek rezerv z minulého účetního období se v běžném účetní období vyčerpá. Tak se děje i v předešlých letech, pokaždé se vytvořené rezervy v jednom roce, v druhém zase rozpustí. Firma tvoří rezervu na nevyčerpanou dovolenou včetně sociálního a zdravotního pojištění dle přehledu nevyčerpané dovolené, na záruční opravy na základě odhadu rizikovosti jednotlivých staveb, dále na soudní spory, sanace, roční odměny a ostatní nespecifikované rezervy.

Typické by to bylo u rezerv na nevyčerpanou dovolenou nebo na roční odměny, tvoří se na výdaje, které s velkou pravděpodobností nastanou v příštím účetním období. Ale u rezerv na záruky a opravy, jejichž doba držení bývá více let zvláště u staveb, nebo na soudní spory, které se většinou vlečou několik let, než se ustanoví rozsudek, je to poměrně nevídané.

Ačkoli je to neobvyklé, mělo by to mít samozřejmě své opodstatnění. Mohlo u všech rezerv dojít v následujícím hospodářském roce k zániku odůvodněnosti

jejich držby. Dané plnění se mohlo uskutečnit, účel rezerv byl již splněn, a došlo tedy k jejich rozpuštění. A projevíly se nové důvody pro tvorbu dalších rezerv.

5.1.4 Firmy nevykazující rezervy

Čtyři obchodní korporace z celkového počtu padesáti společností nevykazovaly rezervy v hospodářském roce 2014 vůbec žádné. Ani nebyla předložena u nich nějaká informace o běžných rezervách, které by v minulosti během své činnosti tvořily, jak to popisovalo mnoho jiných z prošetřovaných společností ve svých přílohách k účetním závěrkám.

U jedné firmy (CENTROPOL ENERGY, a. s.) ze čtyř zmiňovaných bylo zjištěno, že v minulých účetních obdobích v letech 2012 a 2010 rezervy vykazovala. Konkrétně si tvořila rezervu na daň z příjmů.

Ty zbylé tři (SWS a. s., CARBOUNION BOHEMIA, spol. s. r. o. a GECO, a. s.) zjevně nezachytily žádné riziko nebo neměly potřebu si tvořit rezervu a to ani pět let zpětně. Jejich výnosy se zakládají na tržbách z prodeje zboží a z analýzy vychází nejnižší četnost uplatňovaných rezerv právě u právnických osob zabývajících se obchodem se zbožím. Mezi nimi byly rezervy na nevyčerpanou dovolenou, na daň z příjmů nebo na soudní spory. Dále byl jejich význam u některých firem i různý podle jejich vlastních potřeb. To ovšem neznamená, že by to takhle mělo platit vždy a u všech těchto právnických osob provozujících danou činnost. Situace se mění a u každého vyznívá jinak, a tak má dotýčný právo jednat dle svého uvážení.

Pokud více jak pět let významná společnost s vysokými tržbami nevykazuje rezervy, lze se domnívat nějakého pochybení. Je zajímavé, že skutečně nic nepovažovala za nutné tímto způsobem zobrazit. Může to znamenat nezachycení závazků vyplývajících z běžného účetního období představující jistý závazek s nejistou dobou a s nejistou výší do účetních výkazů.

U těchto společností, co v běžném účetním období nevykázaly žádné rezervy, byla zaměřena pozornost na jejich HV a také na jejich způsob rozdělování dosaženého zisku. Všichni tyto obchodní korporace vykazovaly zisk, CENTROPOL ENERGY, a. s. a SWS a. s. měly zisk ve výši kolem 80 000 tis. Kč a

CARBOUNION BOHEMIA, spol. s. r. o. a GECO, a. s. dosahovaly zisku přes 200 000 tis. Kč.

CENTROPOL ENERGY, a. s. a GECO, a. s. vyplácejí podíly na zisku poměrně ve vysokých částkách (200 000 tis. Kč). Je možné, že schválně nepoužívaly rezervy, aby se jim tím neponižoval zisk.

CARBOUNION BOHEMIA, spol. s. r. o. a SWS a. s. vyplácejí také podíly na zisku, ale výrazně nižší.

5.1.5 Využití jiného nástroje popsaného obchodními korporacemi

Tři obchodní korporace dále uvedly, jaké budoucí výdaje účtují pomocí dohadných položek. Přesněji společnost SPOLANA a. s. sdělila důvod pro konkrétní rozpuštění rezervy na emisní povolenky. Čímž je její rozhodnutí, že od roku 2014 bude účtovat o závazcích z emisních povolenek formou dohadných položek pasivních. Ostatní informovaly o použití dohadné položky u závazků vůči zaměstnancům z titulu nevyplacených ročních odměn a bonusů.

Dohadné položky a rezervy se samozřejmě nedají zaměňovat. Dohadnými položkami se účtují výkony, které již skutečně nastaly. Rezervy se používají na rizika, která nastat sice mohou, ale také nemusí. U rezerv se jedná o výrazně vyšší neurčitost. Avšak pomocí dohadných položek pasivních i rezerv se zachycují závazky, jejichž výše není přesně známa. Nejčastěji se dohadných položek pasivních týkají nevyfakturované dodávky materiálu, zboží, el. energie, vody či plynu.

V případě, že je soustažným účtem při účtování o dohadné položce pasivní příslušný nákladový účet, snižuje se HV. Zrušení dohadné položky pasivní se neúčtuje ve prospěch nákladů, ale soustažným účtem je k tomuto účetnímu případu sám pasivní účet, na který se o zaplaceném závazku účtuje. V době uhrazování dluhu už ovlivní HV jen rozdíl mezi odhadovanou a skutečně zaplacenou částkou.

5.2 Vykazování opravných položek

Co se týče opravných položek, z analýzy vychází, že obchodní korporace v tomto ohledu splňují zásadu opatrnosti. K rozvahovému dni provádí inventarizaci a

prověřují skutečný stav svých aktiv. Zjištěné dočasné snížení hodnoty aktiva zobrazují a popisují ve svých účetních závěrkách. Formou opravných položek upravují účetní ocenění zásob, pohledávek, dlouhodobého hmotného nebo nehmotného majetku i finančního majetku za použití oceňovacího modelu historické ceny.

Pouze u jedné obchodní korporace dodávající elektřinu a plyn koncovým odběratelům by mohlo vyplývat z provedení její účetní závěrky možné podezření, že nerespektuje účetní zásadu opatrnosti. Společnost CARBOUNION BOHEMIA, spol. s. r. o. nevyužívala žádné rezervy v řadě více než pěti let a ani opravnými položkami nevyjadřuje možné ztráty z úbytku očekávaných užitků plynoucích z majetku. Jestliže ostatní prověřované podniky navyšovaly své závazky pomocí rezerv o vzniklé budoucí výdaje nebo účetní ocenění aktiva přechodně ponižovaly na skutečně ziskatelnou hodnotu prostřednictvím opravných položek. Zdá se poté podivné, že by jediná firma z nich neměla žádný důvod jednat způsobem, jakým postupovaly ostatní. Následně bylo prošetřeno, co činila v minulých účetních obdobích, zda pět let zpětně také nezaznamenala příčiny, které by mohly způsobit ztrátu na hodnotě aktiv. V předešlých letech již použila nástroje pro pochybné pohledávky. Společnost tvořila OP vždy k pohledávkám po lhůtě splatnosti více než třicet dnů a v roce 2014 a 2013 tyto pohledávky nevlastnila.

Společnost CARBOUNION BOHEMIA, spol. s. r. o. vykazovala zisk přes 200 000 tis. Kč, takového zisku dosáhla i v minulém účetním období, kdy vyplatila podíl na zisku ve výši 39 248 tis. Kč. Nevyplývá z toho jednoznačný důvod pro nedodržení zásady opatrnosti kvůli vyplácení podílu na zisku.

Několik účetních jednotek popsalo svůj postup, kterým se řídí při vykazování rizika z důvodu neuhrazení jejich pohledávek. Některé společnosti uvedly způsob, jakým se rozhodují pro snížení účetního ocenění zásob.

5.2.1 Opravné položky k pohledávkám

Opravná položka k pochybným pohledávkám bývá nejčastěji tvořena na základě věkové struktury pohledávek a individuálního posouzení bonity dlužníků. Každá společnost si ale pravidla určuje sama ve svých vnitropodnikových směrnících a většinou se neshoduje se stanovenými postupy těch ostatních.

V tab. 2 je uveden jeden z běžně používaných způsobů.

Tab. 2 Způsob stanovení tvorby OP k pohledávkám

Pohledávky po lhůtě splatnosti	Více než 365 dnů	Více než 180 dnů
Tvorba OP v %	100 %	50 %

Některé firmy však mají předepsaná pravidla přísněji a tvoří OP ve výši 50 % už k pohledávkám po lhůtě splatnosti 60 dnů a ve výši 75 % k pohledávkám po lhůtě splatnosti 90 dnů a po 180 dnech nezaplacení již v plné výši.

Naopak jiní zase nevnímají riziko tak silně a k pohledávkám po lhůtě splatnosti více než 180 dnů tvoří OP jen ve výši 20 %, následně po více než 365 dnech v plné výši.

Držení pohledávek po lhůtě splatnosti znamená pro podniky riziko, že jim nebudou pohledávky uhrazeny. Doba po splatnosti nebývá jen 30 nebo 90 dnů. Ale dokonce odběratelé nezplatí ani po roce po splatnosti. Výzkum prokázal, že všechny společnosti až na jednu, mají pohledávky po lhůtě splatnosti. Jedna jediná firma neupřesnila, zda jsou její pohledávky po lhůtě splatnosti. Ne každý uváděl konkrétní lhůty po splatnosti svých pohledávek. U té poloviny společností, která tak ale učinila, bylo zjištěno, že téměř všechny z ní (20 spol.) mají pohledávky po lhůtě splatnosti nad 180 dnů. Celkově z počtu padesáti společností dvě právnické osoby netvořily OP k pohledávkám, ostatní riziko jejich nenaplnění zaznamenaly.

Společnosti tvoří OP zejména ke krátkodobým pohledávkám, u kterých se obvykle vyskytují nějaké pochybnosti o jejich dobytosti. Jedná se hlavně o pohledávky z obchodního styku. Mají povahu účetní i zákonnou. Rizikovou pohledávkou může však být i poskytnutá záloha dodavateli, jak zaznamenala firma Glencore Grain Czech s. r. o., a jiné pohledávky.

U dlouhodobých pohledávek snížení v ocenění zachycovaly v rozvaze pouze čtyři z padesáti vybraných společností, byly to především ty zaměřené na oblast stavitelství. Nicméně přibližně 12 obchodních korporací ani dlouhodobé pohledávky nedrželo.

5.2.2 Opravné položky k zásobám

I u zásob se provádí inventarizace a v případě, že se zásoby stávají pomalu obrátkovými nebo zastaralými a dochází k jejich znehodnocení, tvoří se k nim OP.

Podniky prověřují hodnotu svých zásob a tvoří k nim OP na základě analýzy jejich obrátkovosti a individuálního posouzení zásob. V tab. 3 je uveden způsob, kterým některá firma postupovala.

Tab. 3 Způsob stanovení tvorby OP k zásobám

Druh zásoby	Počet let bez pohybu	OP v %
Materiál	po jednom roce	50 %
	po dvou letech	100 %
Náhradní díly	po jednom roce	25 %
	po dvou letech	50 %
	po třech letech	75 %
	po čtyřech letech	100 %

Jak šetření ukázalo, 36 právnických osob vykazovalo přechodné snížení účetního ocenění svých zásob, materiálu, zboží, výrobků i u nedokončené výroby. Tři firmy žádné zásoby v rozvaze nevykazovaly.

5.2.3 Opravné položky k finančnímu majetku, DHM a DNM

Výsledkem analýzy je, že nejvíce obchodních korporací používá pro vykázání dočasně snížené hodnoty finančního majetku opravné položky. Je to zejména u podílů s rozhodujícím a podstatným vlivem. Devět právnických osob z padesáti oceňuje podíly s rozhodujícím a podstatným vlivem metodou ekvivalence. Jedenáct podniků podíly a cenné papíry nebo ani dlouhodobý finanční majetek nevykazuje. Jedenáct podniků neposkytuje informace o zvolené metodě oceňování a zároveň nezaznamenává přechodné snížení hodnoty. Další čtyři společnosti také netvořily OP k finančnímu majetku, ale uvedly, že pro vykázání přechodného snížení jeho hodnoty, OP používají.

U dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku je obtížněji zjistitelné, zda podniky vykazují jeho přechodné snížení hodnoty pomocí opravných položek.

V rozvaze v korekci příslušného DM nejsou totiž opravné položky mezi sumou opravek rozpoznatelné. Jelikož třetina (16 firem) z vybraných firem neposkytla nějakou informaci o uplatňování tohoto nástroje k DHM a DNM, nejsou známy tyto podmětné údaje a posouzení tvorby OP jako u ostatního majetku by nenabývalo správného tvrzení. Z těch společností, co informace podaly, jich 21 tvořilo OP k nehmotnému a častěji k hmotnému majetku.

5.3 Vykazování odpisů aktiv

5.3.1 Odpis pohledávek

Některé firmy uváděly, zda byly nuceny v roce 2014 nebo 2013 odepsat část svých pohledávek a v jaké výši. Deset společností z padesáti zkoumaných provedlo odpis pohledávek kvůli jejich nedobytnosti. Stavební společnost METROSTAV a. s. uvedla použití k odpisu pohledávek až částku 493 603 tis. Kč.

5.3.2 Odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku

Ke dni sestavení účetní závěrky se provádí výpočet odpisů u DHM a DNM standardně. Pokud podnik používá ke svému výkonu majetek v jeho vlastnictví, má k němu sestavený odpisový plán. Opotřebovává ho a jeho hodnota každým hospodářským rokem klesá nenávratně. Proto je vždy v rozvaze ve sloupci korekce u příslušného DHM a DNM také vykazována suma opravek. Odpisy se zachycují do nákladů. Odpisy výrobních strojů se zahrnují do hodnoty vytvořených výrobků nebo nedokončené výroby a HV ovlivňují v době jejich realizace. Vypočtené odpisy za účetní období týkající se oddělení správy a odbytu znamenají pro firmu náklady, které ovlivňují výši HV běžného roku. V některých případech představují odpisy opravdu významnou částku působící na pokles HV.

Důležité může být dále popsání, jakou metodu odpisování obchodní korporace volí. V počtu třinácti jich píše obecně způsob stanovení odpisů na základě pořizovací ceny a předpokládané doby životnosti. Zbývající, co se zmiňují konkrétněji, používají metodu lineárního neboli rovnoměrného odpisování. Jediné dvě z nich označily, že kromě rovnoměrných odpisů mají zaveden i zrychlený postup výpočtu. Lineární metoda odpisování představuje nejjednodušší způsob, jakým počítat odpisy, a není tedy divu, že si ho obchodní korporace vybírají. Výkonová metoda odpisování je považována za přesnější, tu ale aplikuje pouze

jedna ze všech padesáti velkých společností. Poznamenala, že výkonový odpis provádí u linek, kde skutečný výkon představuje objem zpracovaného materiálu.

5.4 Výrazné projevy na HV

Společnost působící ve stavitelství SWIETELSKY stavební s. r. o. má položku Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti ve výkazu zisku a ztráty v takové výši, že přesahuje provozní zisk. To má za následek nejen záporný provozní, ale celkový hospodářský výsledek. Společnost sama uvádí v příloze účetní závěrky, že významné rezervy na probíhající soudní spory a na správní řízení vedené Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže byly příčinou vzniklé ztráty za hospodářský rok 2014 a že v souvislosti s tím jednala v rámci maximální opatrnosti. Tady je jasně vidět, jak silně může ovlivnit zásada opatrnosti HV běžného roku. Za tak velkou ztrátou se skrývají pouze možná rizika vycházející z dosavadních výkonů, které probíhají a v budoucnu mohou představovat podniku výdaje.

Při analýze byl zjištěn i příklad, kdy naopak položka Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti měla dopad na kladný hospodářský výsledek. Stavební firma EUROVIA CS, a. s. vykazovala k 31. 12. 2014 zisk. Tvořila velkou škálu rezerv za různým účelem, ale především je čerpala. A kdyby tomu tak nebylo a neměla by změnu stavu rezerv v tak velké výši ve prospěch nákladů, takového zisku by nedosahovala. Provozní výsledek hospodaření ji vycházel tolik ztrátový, že kdyby se ji neponížil o změnu stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti, výsledek hospodaření za účetní období by i přes vysoce kladný finanční výsledek hospodaření byl záporný.

Ztrátový celkový výsledek hospodaření měly ještě tři jiné obchodní korporace, na jehož výši se tvorba rezerv, opravných položek a odpisů sice podílela, ale nebyla jeho hlavní příčinou. Podstatné zjištění je, že i když společnosti dosahovaly ztráty, nadále dodržovaly zásadu opatrnosti a prosazovaly ji příslušnými nástroji, a tím se jim i ztráta zvýšila.

Těžební firma OKD, a. s. vykazovala vysokou ztrátu a na její výši se výrazně podílela položka změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti. To, co zapříčinilo tak vysokou nákladovou položku, byla tvorba opravné položky k dlouhodobému hmotnému majetku.

Společnosti Glencore Grain Czech s. r. o. nástroje zásady opatrnosti ovlivnily ztrátový HV jen nepatrně. Tvořila si rezervu na nevyčerpanou dovolenou a opravnou položku na zálohu zaplacenou dodavateli.

Výrobce chemických výrobků SPOLANA a. s. i přes dosahovanou ztrátu využíval hojně tvorbu rezerv a opravných položek a celkově v poměrně významné výši. Tvořil rezervu na rekultivaci dle zákona o rezervách a nad rámec zákona o rezervách, rezervu na nevybranou dovolenou a ostatní rezervy. Poté také čerpal rezervy na nákup emisních povolenek a na zaměstnanecké benefity. Tvořil i rozpouštěl opravné položky k pohledávkám, zásobám i k dlouhodobému majetku.

Závěr

Zásada opatrnosti patří mezi nejzákladnější zásady v účetnictví sloužících pro regulaci výkaznictví účetních informací. Opatrností se míní, aby byla podniky vykazována jejich finanční situace co nejvěrněji. To znamená nepodhodnocovat závazky a nenadhodnocovat aktiva. Nástroje, jimiž je toho dosahováno, ovlivňují hospodářský výsledek podniků. Tato práce je zaměřena na zásadu opatrnosti a její dodržování obchodními korporacemi v České republice.

Cílem práce bylo popsat a vysvětlit význam zásady opatrnosti v účetnictví a prošetřit, jak je obchodními korporacemi dodržována.

K dosažení cíle práce byly stanoveny hypotézy: Minimálně 80 % obchodních korporací tvoří rezervy na možná rizika a ztráty; Minimálně 95 % obchodních korporací používá k vykazování svých aktiv opravné položky; Alespoň 5 % společností využívá nově zavedenou metodu komponentního odpisování.

Byl proveden rozbor účetních závěrek padesáti vybraných společností pro zjištění, zda podniky využívají nástrojů prosazování zásady opatrnosti.

Na základě provedeného výzkumu bylo zjištěno, že 92 % prošetřovaných obchodních korporací tvoří rezervy na běžná podnikatelská rizika. Bylo podrobněji zkoumáno, za jakým účelem podniky rezervy nejčastěji používají. Výzkum prokázal, že podniky nejčastěji tvoří rezervy na nevyčerpanou dovolenou. Rezervu na nevyčerpanou dovolenou tvoří 52 % společností. Naopak bylo u firem zjištěno nevyužívání zákonné rezervy na opravy hmotného majetku, za tímto účelem tvořila zákonnou rezervu jen jedna firma. Nicméně z uvedeného vyplývá potvrzení stanovené hypotézy: Minimálně 80 % obchodních korporací tvoří rezervy na možná rizika a ztráty.

Dále bylo zkoumáno, zda podniky zobrazují ve svých účetních výkazech dočasné snížení hodnoty svých aktiv. U obchodních korporací, představujících 98 % z padesáti společností, bylo prokázáno používání opravných položek k vykazování zásob, finančního majetku, dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku a zejména pohledávek. Z vybraných firem tvořilo 96 % společností opravné položky k pohledávkám. Na základě hloubkové analýzy byla tedy potvrzena stanovená

hypotéza: Minimálně 95 % obchodních korporací používá k vykazování svých aktiv opravné položky.

Třetí stanovená hypotéza říkájící, že 5 % společností využívá nově zavedenou metodu komponentního odpisování, však nebyla potvrzena. Ani jedna z vybraných firem totiž nezmínila používání metody komponentního odpisování u svého dlouhodobého majetku.

Z dosažených výsledků analýzy plyne závěr, že obchodní korporace při vykazování aktiv a závazků používají nástroje zásady opatrnosti. U společností, které rezervy případně i opravné položky netvořily, bylo zkoumáno, zda nebylo jejich úmyslem nesnižovat zisk z důvodu výplaty dividend. Bylo zjištěno, že dvě právnické osoby netvořící rezervy vyplácely podíly na zisku poměrně ve vysokých částkách s ohledem na výši dosahovaného zisku. Jejich jednání v případě nevyužívání rezerv mohlo být tedy úmyslné a těchto společností se mohlo týkat kreativní účetnictví.

Seznam literatury

BOKŠOVÁ, J. Účetní výkazy pod lupou I. Základy účetního výkaznictví. 1. vyd. Praha: Linde Praha, a. s., 2013. 512 s. ISBN 978-80-720-1-921-2.

SLÁDKOVÁ, E., MRKVIČKA, J., ŠRÁMKOVÁ, A. Finanční účetnictví a výkaznictví. 1. vyd. Praha: ASPI, 2009. 452 s. ISBN 978-80-7357-434-5.

DVOŘÁKOVÁ, D. Základy účetnictví. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 308 s. ISBN 978-80-7357-544-1.

KOCH, J. Účetní závěrka podnikatelů za rok 2011. Český Těšín: Těšínská tiskárna, 2012. 176 s. ISBN 978-80-7365-331-6.

KOVANICOVÁ, Dana. Abeceda účetních znalostí pro každého. 17. aktualizované vyd. Polygon, Praha, 2007. 444 s. ISBN 978-80-7273-143-5.

KOVANICOVÁ, Dana. Jak porozumět světovým, evropským, českým účetním výkazům. 1. vyd. Polygon, Praha, 2004. 304 s. ISBN 80-7273-095-9.

České účetní standardy

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

STRONOVÁ, Dita. Metoda komponentního odpisování. Finanční management. 26. 02. 2010, 04, s. 1-2. Dostupný z: http://www.ihned.cz/download/DOT_nwsltr/FinManagement_2010_4.pdf.

PACOVKÝ, T. Komponentní odpisování v roce 2011. Firemní finance. 18. 03. 2011. Dostupné z: <http://firmy.finance.cz/zpravy/finance/302145-komponentni-odpisovani-v-roce-2011/>

HAŠPLOVÁ, R., PROCHÁZKOVÁ H. Metoda komponentního odpisování a možnosti jejího využití. Wolters Kluwer Online. 01. 08. 2015. Dostupné z: <http://www.wkonline.cz/ao/cs/dokument/nahled-dokumentu/?doc=d33932v43388p1&query=standard+%24index%3D2091&&docno=1>

SOUKUPOVÁ, K. Odpis pohledávek je možný u prokazatelně nedobytných. Podnikatel.cz. 3. 7. 2008. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/neuhrazene-pohledavky-v-ucetnictvi/>

JAKUBCOVÁ, K. Rezervy v účetnictví podnikatelů, Diplomová práce. 2010, Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta financí a účetnictví, Katedra finančního účetnictví a auditingu.

KOMÁRKOVÁ, K. Zásada opatrnosti v účetních Výkazech, Porovnání české úpravy s IFRS, Diplomová práce. 2007, Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta financí a účetnictví, Katedra finančního účetnictví

Seznam obrázků a tabulek

Seznam obrázků

Obr. 1 Tvorba a čerpání rezervy na záruční opravy	16
Obr. 2 Tvorba a čerpání opravné položky	20
Obr. 3 Odpis pohledávky	24

Seznam tabulek

Tab. 1 Nejčastěji používané rezervy	31
Tab. 2 Způsob stanovení tvorby OP k pohledávkám.....	37
Tab. 3 Způsob stanovení tvorby OP k zásobám.....	38

Seznam příloh

Příloha č. 1 Zákonné rezervy u obchodních korporací	48
Příloha č. 2 Zákonná a účetní rezerva na opravu DM	49
Příloha č. 3 Nejčastější rezervy u obchodních korporací.....	50
Příloha č. 4 Vykazování OP u obchodních korporací	51
Příloha č. 5 Přehled pohledávek po splatnosti.....	52
Příloha č. 6 Přehled pohledávek po splatnosti.....	53
Příloha č. 7 Přehled způsobu odpisování	54

Příloha č. 1 Zákonné rezervy u obchodních korporací

Společnost	Účel zákonné rezervy		
	Na sanaci pozemků	Na důlní škody	Na rekultivaci
MND, a.s.	x	x	x
OKD, a.s.	x	x	x
Biocel Paskov a.s.			x
Glencore Grain Czech s.r.o.			
H R U Š K A, spol. s r.o.			
Linde Gas a.s.			
MITAS a.s.			
Mondi Štětí a.s.			x
SAINT-GOBAIN ADFORS CZ s.r.o.			
SANDVIK CHOMUTOV PRECISION TUBES spol. s. r.o.			
SPOLANA a.s.			x
ALTA Invest, a.s.			
Automotive Lighting s.r.o.			
BOSCH DIESEL, s.r.o.			
DURA Automotive CZ, k. s.			
FAST ČR, a.s.			
Iveco Czech Republic, a.s.			
KIEKERT-CS, s.r.o.			
Panasonic AVC Networks Czech, s.r.o.			
Robert Bosch, spol. s r.o.			
SWS a.s.			
TRW Automotive Czech s.r.o.			
Varroc Lighting Systems s.r.o.			
WITTE Nejdek, spol. s r.o.			
Siemens s.r.o.			
CARBOUNION BOHEMIA, spol. s r.o.			
CENTROPOL ENERGY, a.s.			
Lumius, spol. s r.o.			
ABB s.r.o.			
DEK a.s.			
EUROVIA CS, a.s.			
PSJ, a.s.			
STRABAG a.s.			
SWIETELSKY stavební s.r.o.			
METROSTAV a.s.			
AGROFERT, a.s.			
Alza.cz a.s.			
Ferona, a.s.			
HAMÉ, s.r.o.			
HP TRONIC Zlín, spol. s r.o.			
Imperial Tobacco ČR, s.r.o. za rok 2015			
OMV Česka republika s.r.o.			
PEAL a.s.			
PHARMOS a.s.			
PROMET GROUP a.s.			
Shell Czech Republic a.s.			
GECO, a.s.			
MORAVIA STEEL, a.s.			
DHL Express (Czech Republic) s.r.o.			
Vodafone Czech Republic a.s.			

Příloha č. 2 Zákonná a účetní rezerva na opravu DM

Společnost	Zákonná rezerva na opravu dlouhodobého majetku	Účetní rezerva na opravu dlouhodobého majetku
MND, a.s.		
OKD, a.s.		
Biocel Paskov a.s.		
Glencore Grain Czech s.r.o.		
H R U Š K A, spol. s r.o.		x
Linde Gas a.s.		
MITAS a.s.		
Mondi Štětí a.s.		
SAINT-GOBAIN ADFORS CZ s.r.o.		
SANDVIK CHOMUTOV PRECISION TUBES spol. s. r.o.		
SPOLANA a.s.		
ALTA Invest, a.s.		
Automotive Lighting s.r.o.		
BOSCH DIESEL, s.r.o.		
DURA Automotive CZ, k. s.		
FAST ČR, a.s.		
Iveco Czech Republic, a.s.		
KIEKERT-CS, s.r.o.		x
Panasonic AVC Networks Czech, s.r.o.		
Robert Bosch, spol. s r.o.		
SWS a.s.		
TRW Automotive Czech s.r.o.		
Varroc Lighting Systems s.r.o.		
WITTE Nejdek, spol. s r.o.		
Siemens s.r.o.		
CARBONION BOHEMIA, spol. s r.o.		
CENTROPOL ENERGY, a.s.		
Lumius, spol. s r.o.		
ABB s.r.o.		
DEK a.s.		
EUROVIA CS, a.s.		
PSJ, a.s.		
STRABAG a.s.		
SWIETELSKY stavební s.r.o.		x
METROSTAV a.s.	x	
AGROFERT, a.s.		
Alza.cz a.s.		
Ferona, a.s.		
HAMÉ, s.r.o.		
HP TRONIC Zlín, spol. s r.o.		
Imperial Tobacco ČR, s.r.o. za rok 2015		
OMV Česká republika s.r.o.		
PEAL a.s.		
PHARMOS a.s.		
PROMET GROUP a.s.		
Shell Czech Republic a.s.		
GECO, a.s.		
MORAVIA STEEL, a.s.		
DHL Express (Czech Republic) s.r.o.		
Vodafone Czech Republic a.s.		

Příloha č. 3 Nejčastější rezervy u obchodních korporací

Společnost	Na daň z příjmu	Na záruční opravy	Na nevyčerpanou dovolenou	Na odměny či benefity
MND, a.s.	x		x	
OKD, a.s.	x		x	
Biocel Paskov a.s.			x	X
Glencore Grain Czech s.r.o.			x	
H R U Š K A, spol. s r.o.			x	
Linde Gas a.s.	x		x	X
MITAS a.s.	x		x	X
Mondi Štětí a.s.			x	
SAINT-GOBAIN ADFORS CZ s.r.o.	x	x	x	X
SANDVIK CHOMUTOV PRECISION TUBES spol. s. r.o.	x		x	
SPOLANA a.s.			x	X
ALTA Invest, a.s.				
Automotive Lighting s.r.o.				
BOSCH DIESEL, s.r.o.	x		x	
DURA Automotive CZ, k. s.		x	x	
FAST ČR, a.s.		x	x	
Iveco Czech Republic, a.s.	x	x	x	X
KIEKERT-CS, s.r.o.	x		x	
Panasonic AVC Networks Czech, s.r.o.		x	x	X
Robert Bosch, spol. s r.o.	x		x	X
SWS a.s.				
TRW Automotive Czech s.r.o.				
Varroc Lighting Systems s.r.o.	x			
WITTE Nejdek, spol. s r.o.		x		
Siemens s.r.o.			x	X
CARBOUNION BOHEMIA, spol. s r.o.				
CENTROPOL ENERGY, a.s.				
Lumius, spol. s r.o.	x			
ABB s.r.o.		x	x	
DEK a.s.	x			
EUROVIA CS, a.s.		x		
PSJ, a.s.	x	x		X
STRABAG a.s.		x	x	X
SWIETELSKY stavební s.r.o.	x	x	x	X
METROSTAV a.s.	x	x		
AGROFERT, a.s.	x		x	X
Alza.cz a.s.				
Ferona, a.s.			x	
HAMÉ, s.r.o.	x			
HP TRONIC Zlín, spol. s r.o.	x			
Imperial Tobacco ČR, s.r.o. za rok 2015	x			
OMV Česka republika s.r.o.				
PEAL a.s.			x	
PHARMOS a.s.				
PROMET GROUP a.s.				
Shell Czech Republic a.s.			x	
GECO, a.s.				
MORAVIA STEEL, a.s.				
DHL Express (Czech Republic) s.r.o.	x			
Vodafone Czech Republic a.s.	x	x		
Počet	22	13	26	13

*x - firma v nadém období nevytváří rezezervu, ale má ji v seznamu používaných

Příloha č. 4 Vykazování OP u obchodních korporací

Společnost	OP k zásobám	OP k pohledávkám	OP k FM	OP k DHM a DNM
MND, a.s.	tvořila	tvořila	použití ekvivalence	tvořila
OKD, a.s.	tvořila	tvořila	tvořila	tvořila
Biocel Paskov a.s.	tvořila	tvořila	tvořila	tvořila
Glencore Grain Czech s.r.o.	tvořila	tvořila	nevykazuje DFM	neuveďeno
H R U Š K A, spol. s r.o.	tvořila	tvořila	použití ekvivalence	neuveďeno
Linde Gas a.s.	tvořila	tvořila	netvořila	tvořila
MITAS a.s.	tvořila	tvořila	netvořila	netvořila
Mondi Štětí a.s.	tvořila	tvořila	tvořila	tvořila
SAINT-GOBAIN ADFORS CZ s.r.o.	tvořila	tvořila	netvořila	tvořila
SANDVIK CHOMUTOV PRECISION TUBES spol. s. r.o.	tvořila	tvořila	nevykazuje DFM	tvořila
SPOLANA a.s.	tvořila	tvořila	tvořila	tvořila
ALTA Invest, a.s.	zásoby nevykazuje	tvořila	použití ekvivalence	neuveďeno
Automotive Lighting s.r.o.	tvořila	tvořila	nevykazuje DFM	netvořila
BOSCH DIESEL, s.r.o.	tvořila	tvořila	nevykazuje DFM	tvořila
DURA Automotive CZ, k. s.	tvořila	tvořila	netvořila	neuveďeno
FAST ČR, a.s.	netvořila	tvořila	tvořila	netvořila
Iveco Czech Republic, a.s.	tvořila	tvořila	netvořila	netvořila
KIEKERT-CS, s.r.o.	tvořila	tvořila	tvořila	neuveďeno
Panasonic AVC Networks Czech, s.r.o.	tvořila	tvořila	nevykazuje DFM	tvořila
Robert Bosch, spol. s r.o.	tvořila	tvořila	nevykazuje DFM	tvořila
SWS a.s.	tvořila	tvořila	netvořila	neuveďeno
TRW Automotive Czech s.r.o.	tvořila	tvořila	tvořila v min. ú. o.	netvořila
Varroc Lighting Systems s.r.o.	tvořila	tvořila	netvořila	tvořila
WITTE Nejdek, spol. s r.o.	tvořila	tvořila	netvořila	neuveďeno
Siemens s.r.o.	tvořila	tvořila	tvořila	tvořila
CARBOUNION BOHEMIA, spol. s r.o.	netvořila	netvořila	netvořila	netvořila
CENTROPOL ENERGY, a.s.	netvořila	tvořila	netvořila	neuveďeno
Lumius, spol. s r.o.	zásoby nevykazuje	tvořila	tvořila	netvořila
ABB s.r.o.	tvořila	tvořila	nevykazuje DFM	tvořila
DEK a.s.	zásoby nevykazuje	tvořila	netvořila	neuveďeno
EUROVIA CS, a.s.	tvořila	tvořila	tvořila	tvořila
PSJ, a.s.	tvořila	tvořila	použití ekvivalence	neuveďeno
STRABAG a.s.	netvořila	tvořila	tvořila	neuveďeno
SWIETELSKY stavební s.r.o.	tvořila	tvořila	netvořila	netvořila
METROSTAV a.s.	tvořila	tvořila	tvořila v min. ú. o.	tvořila
AGROFERT, a.s.	tvořila	tvořila	tvořila	neuveďeno
Alza.cz a.s.	tvořila	tvořila	netvořila	neuveďeno
Ferona, a.s.	tvořila	tvořila	použití ekvivalence	netvořila
HAMÉ, s.r.o.	netvořila	tvořila	tvořila	tvořila
HP TRONIC Zlín, spol. s r.o.	tvořila	tvořila	použití ekvivalence	netvořila
Imperial Tobacco ČR, s.r.o.	tvořila	netvořila	nevykazuje DFM	neuveďeno
OMV Česka republika s.r.o.	tvořila	tvořila	nevykazuje DFM	tvořila
PEAL a.s.	netvořila	tvořila	použití ekvivalence	neuveďeno
PHARMOS a.s.	tvořila	tvořila	použití ekvivalence	netvořila
PROMET GROUP a.s.	netvořila	tvořila	použití ekvivalence	netvořila
Shell Czech Republic a.s.	netvořila	tvořila	nevykazuje DFM	tvořila
GECCO, a.s.	netvořila	tvořila	netvořila	netvořila
MORAVIA STEEL, a.s.	netvořila	tvořila	tvořila	neuveďeno
DHL Express (Czech Republic) s.r.o.	netvořila	tvořila	netvořila	tvořila
Vodafone Czech Republic a.s.	tvořila	tvořila	nevykazuje DFM	tvořila

Příloha č. 5 Přehled pohledávek po splatnosti

Společnost	Pohledávky po splatnosti v tis. Kč					
	do 30 dnů	do 60 dnů	do 90 dní	do 120 dnů	do 180 dnů	nad 180 dnů
MND, a.s.						
OKD, a.s.						
Biocel Paskov a.s.						96 075
Glencore Grain Czech s.r.o.						
H R U Š K A, spol. s r.o.						
Linde Gas a.s.						
MITAS a.s.			134 494		3 414	7
Mondi Štětí a.s.			16 762		53	32
SAINT-GOBAIN ADFORS CZ s.r.o.						
SANDVIK CHOMUTOV PRECISION TUBES spol. s r.o.						
SPOLANA a.s.						
ALTA Invest, a.s.						
Automotive Lighting s.r.o.						2 687
BOSCH DIESEL, s.r.o.						
DURA Automotive CZ, k. s.	5 285	37				
FAST ČR, a.s.						
Iveco Czech Republic, a.s.						
KIEKERT-CS, s.r.o.						
Panasonic AVC Networks Czech, s.r.o.						
Robert Bosch, spol. s r.o.						
SWS a.s.		27 404		879	206	13 190
TRW Automotive Czech s.r.o.						18 394
Varroc Lighting Systems s.r.o.						
WITTE Nejde, spol. s r.o.						
Siemens s.r.o.						
CARBOUNION BOHEMIA, spol. s r.o.	24 376					
CENTROPOL ENERGY, a.s.						157 229
Lumius, spol. s r.o.						11 472
ABB s.r.o.						87 903
DEK a.s.						
EUROVIA CS, a.s.			329 989		93 669	147 085
PSJ, a.s.			143 915		11 110	54586
STRABAG a.s.				314 323	275 990	93 311
SWIETELSKY stavební s.r.o.						
METROSTAV a.s.	464 087		196 796			368 787
AGROFERT, a.s.						
Alza.cz a.s.			111 080			832
Ferona, a.s.			569 128		73 713	
HAMÉ, s.r.o.						
HP TRONIC Zlín, spol. s r.o.	26 335		6 068		6 792	3 298
Imperial Tobacco ČR, s.r.o.						
OMV Česká republika s.r.o.			144 110		3 656	3 439
PEAL a.s.			27 018		1 351	157
PHARMOS a.s.	177 716	49 992	19 939		27 171	151 724
PROMET GROUP a.s.	2 497		837		281	844
Shell Czech Republic a.s.						
GECO, a.s.			7 942		121	196
MORAVIA STEEL, a.s.						
DHL Express (Czech Republic) s.r.o.						
Vodafone Czech Republic a.s.						

Příloha č. 6 Přehled pohledávek po splatnosti

Společnost	Pohledávky po splatnosti v tis. Kč			Odpis pohledávek
	1-2 roky	nad 2 roky	celkem	
MND, a.s.			864	
OKD, a.s.			52 132	
Biocel Paskov a.s.			96 075	11 000
Glencore Grain Czech s.r.o.			0	
H R U Š K A, spol. s r.o.			11 055	4 900
Linde Gas a.s.			192 024	
MITAS a.s.		189	138 104	
Mondi Štětí a.s.	110	145 937	162 894	
SAINT-GOBAIN ADFORS CZ s.r.o.			61 593	
SANDVIK CHOMUTOV PRECISION TUBES spol. s r.o.			1 688	
SPOLANA a.s.			84 503	
ALTA Invest, a.s.			56 638	21 221
Automotive Lighting s.r.o.			2 687	
BOSCH DIESEL, s.r.o.			20 394	
DURA Automotive CZ, k.s.	4 407		118 176	
FAST ČR, a.s.			136 044	
Iveco Czech Republic, a.s.			17 016	
KIEKERT-CS, s.r.o.			98 341	
Panasonic AVC Networks Czech, s.r.o.			5 936	
Robert Bosch, spol. s r.o.			4 214	
SWS a.s.			41 679	
TRW Automotive Czech s.r.o.			18 394	5 712
Varroc Lighting Systems s.r.o.			331 390	
WITTE Nejdek, spol. s r.o.			137 501	
Siemens s.r.o.			447 057	13 884
CARBOUNION BOHEMIA, spol. s r.o.			24 376	v m. ú. o. 1 082
CENTROPOL ENERGY, a.s.			205 955	
Lumius, spol. s r.o.			205 955	10 263
ABB s.r.o.			205 955	11 261
DEK a.s.			882	
EUROVIA CS, a.s.	188 249		758 992	
PSJ, a.s.	97 817	37 532	344 960	
STRABAG a.s.	75 967		344 960	
SWIETELSKY stavební s.r.o.			207 720	
METROSTAV a.s.	577 299		1 606 969	493 603
AGROFERT, a.s.			172 899	
Alza.cz a.s.			111 912	
Ferona, a.s.	537 307		1 180 148	
HAMÉ, s.r.o.			169 016	7 230
HP TRONIC Zlín, spol. s r.o.	6 675		49 168	
Imperial Tobacco ČR, s.r.o.			5 018	
OMV Česka republika s.r.o.	61 469	191 055	403 729	
PEAL a.s.	12 224		40 750	
PHARMOS a.s.			426 542	
PROMET GROUP a.s.			4 459	
Shell Czech Republic a.s.			627 990	
GECO, a.s.	2 117	2 546	12 922	
MORAVIA STEEL, a.s.			975 382	
DHL Express (Czech Republic) s.r.o.			183 119	
Vodafone Czech Republic a.s.			836 000	

Příloha č. 7 Přehled způsobu odpisování

Společnost	Způsob odpisování
MND, a.s.	dle předpokládané doby životnosti
OKD, a.s.	dle předpokládané doby životnosti
Biocel Paskov a.s.	dle předpokládané doby životnosti
Glencore Grain Czech s.r.o.	Lineární
H R U Š K A, spol. s r.o.	dle předpokládané doby životnosti
Linde Gas a.s.	Lineárně
MITAS a.s.	Rovnoměrně
Mondi Štětí a.s.	Lineárně
SAINT-GOBAIN ADFORS CZ s.r.o.	Lineárně
SANDVIK CHOMUTOV PRECISION TUBES spol. s r.o.	Lineárně
SPOLANA a.s.	Lineární
ALTA Invest, a.s.	dle předpokládané doby životnosti
Automotive Lighting s.r.o.	dle předpokládané doby životnosti
BOSCH DIESEL, s.r.o.	Rovnoměrné
DURA Automotive CZ, k.s.	Lineární
FAST ČR, a.s.	Lineární
Iveco Czech Republic, a.s.	dle předpokládané doby životnosti
KIEKERT-CS, s.r.o.	Lineární
Panasonic AVC Networks Czech, s.r.o.	Lineární
Robert Bosch, spol. s r.o.	Rovnoměrné
SWS a.s.	Nespecifikováno
TRW Automotive Czech s.r.o.	dle předpokládané doby životnosti
Varroc Lighting Systems s.r.o.	Rovnoměrné
WITTE Nejdek, spol. s r.o.	lineárně
Siemens s.r.o.	lineárně
CARBOUNION BOHEMIA, spol. s r.o.	dle předpokládané doby životnosti
CENTROPOL ENERGY, a.s.	lineární
Lumius, spol. s r.o.	dle předpokládané doby životnosti
ABB s.r.o.	dle předpokládané doby životnosti
DEK a.s.	rovnoměrné
EUROVIA CS, a.s.	lineární
PSJ, a.s.	lineární
STRABAG a.s.	rovnoměrné
SWIETELSKY stavební s.r.o.	lineární
METROSTAV a.s.	rovnoměrné
AGROFERT, a.s.	rovnoměrné
Alza.cz a.s.	dle předpokládané doby životnosti
Ferona, a.s.	lineárně
HAMÉ, s.r.o.	rovnoměrné
HP TRONIC Zlín, spol. s r.o.	lineárně
Imperial Tobacco ČR, s.r.o.	rovnoměrné
OMV Česka republika s.r.o.	lineární i zrychlený
PEAL a.s.	lineární
PHARMOS a.s.	dle předpokládané doby životnosti
PROMET GROUP a.s.	dle předpokládané doby životnosti
Shell Czech Republic a.s.	rovnoměrné
GECO, a.s.	lineární i zrychlený
MORAVIA STEEL, a.s.	lineární
DHL Express (Czech Republic) s.r.o.	rovnoměrné
Vodafone Czech Republic a.s.	rovnoměrné

ANOTAČNÍ ZÁZNAM

AUTOR	Jana Klímová		
STUDIJNÍ OBOR	6208R163 Podniková ekonomika a finanční management		
NÁZEV PRÁCE	Zásada opatrnosti v účetnictví obchodních korporací		
VEDOUcí PRÁCE	doc. Ing. Jiřina Bokšová, Ph.D.		
KATEDRA	KFMU - Katedra finančního a manažerského účetnictví	ROK ODEVZDÁNÍ	2016
POČET STRAN	47		
POČET OBRÁZKŮ	3		
POČET TABULEK	3		
POČET PŘÍLOH	7		
STRUČNÝ POPIS	<p>Cílem této bakalářské práce je analyzovat používání nástrojů účetní zásady opatrnosti obchodními korporacemi v České republice.</p> <p>V teoretické části práce jsou nejprve zmíněny základní účetní zásady a předpoklady, následně je vysvětlena podstata zásady opatrnosti. Podstatná část je věnována popisu jednotlivých nástrojů, kterými je tato zásada prosazována.</p> <p>Praktická část se zabývá rozбором účetních závěrek vybraných obchodních korporací. U jednotlivých společností je zjišťováno využívání nástrojů zásady opatrnosti.</p> <p>Je zkoumáno, na jaké nástroje prosazování zásady opatrnosti se podniky nejvíce zaměřují. A jak se dodržování zásady opatrnosti projevuje v účetních výkazech analyzovaných společností.</p>		
KLÍČOVÁ SLOVA	zásada opatrnosti, rezervy, opravné položky, odpisy aktiv		
PRÁCE OBSAHUJE UTAJENÉ ČÁSTI: Ne			

ANNOTATION

AUTHOR	Jana Klímová		
FIELD	6208R163 Business Management and Finance		
THESIS TITLE	Prudence principle in the accounting by the business corporations		
SUPERVISOR	doc. Ing. Jiřina Bokšová, Ph.D.		
DEPARTMENT	KFMU - Department of Financial and Managerial Accounting	YEAR	2016
NUMBER OF PAGES			
	47		
NUMBER OF PICTURES			
	3		
NUMBER OF TABLES			
	3		
NUMBER OF APPENDICES			
	7		
SUMMARY	<p>The aim of this bachelor thesis is to analyze the use of the instruments of prudence principle in the accounting by the business corporations in the Czech Republic.</p> <p>In the theoretical part of the bachelor thesis are firstly mentioned the basic accounting principles and assumptions, than is explained the essence of prudence principle. A substantial part is devoted to describing the individual tools by which this principle is enforced.</p> <p>The practical part deals with the analysis of the financial statements of selected business corporations. By the individual companies is investigated the use of the tools of prudence principle.</p> <p>It is examined, what instruments of prudence principle the companies focus most on. How the enforcement of prudence principle is reflected in the financial statements of chosen companies.</p>		
KEY WORDS	prudence principle, reserves, impairment, depreciations of assets		
THESIS INCLUDES UNDISCLOSED PARTS: No			

